

16

Colectia POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

MIRCEA ȘERBAN

Ghidul
din **LU NA**

EDITATA
DE REVISTA

TIINȚA
TEHNICA

MIRCEA ȘERBAN

GHIDUL DIN LUNĂ

Colecția „Povestiri Științifico-Fantastice”

16

REZUMATUL CAPITOLELOR APĂRUTE ÎN NUMĂRUL 15

Din cauza unei defecțiuni survenite în timpul zborului, astronava „Mondial — Pax — 118” a trebuit să facă o escală de 10 ore pe lună. Profitând de răgazul acestei întreruperi forțate, un grup de pasageri interplanetari descoperă în pustietatea Lunei o piatră funerară. Al cui o fi mormîntul?

Căutînd să dezlege acest mister, studentul Efim Morov, din Moscova anului 2520, se folosește de două manuscrise vechi de cinci veacuri. El pătrunde astfel în cunoașterea unor fapte petrecute cam prin mijlocul veacului al XX-lea.

Din paginile unui manuscris rămas nepublicat, studentul Efim Morov află despre viața unui tînăr american pe nume Bob Cooper.

Urmărind peripeziile acestuia, petrecute în anul 1955, asistăm la producerea unui accident aviatic a cărui victimă — Bob Cooper — cade într-un somn prelungit de-a lungul anilor.

Cu toate eforturile depuse de știința medicală, bolnavul continuă să doarmă pînă în clipa cînd medicii îi aplică un nou tratament.

Trezit în zumbetul anului 2000, fostul pilot Bob Cooper se reîncadrează treptat în ritmul vieții.

Complet restabilit, el caută să recupereze timpul irosit în urma accidentului și se interesează îndeaproape de preocupările științifice ale veacului atomic în care s-a trezit.

În centrul atenției figurează problema populării suprafeței Lunei. Insetat de o activitate demnă de omul anului 2000 și mai ales mînat de recunoștință față de știință, Bob Cooper dorește să-și ofere întreaga pricepere și tot entuziasmul său temerarei acțiuni de stabilire a omului în Lună.

Deaceia, îl întîlnim într-unul din birourile Departamentului interplanetar interesîndu-se de condițiile cerute voluntarilor.

(Urmare din numărul 15)

DEPARTAMENTUL INTERPLANETAR,
DIRECȚIA ASTRO-BIOFIZICĂ

P R O S P E C T

Recentul Congres mondial al astro-biofizicienilor ținut la Paris, luând în discuție rapoartele subcomisiei de explorare a suprafeței Lunii și analizând activitatea intensă depusă în intervalul ultimilor ani, a ajuns la concluzia că :

trebuie abandonat vechiul sistem de vizitare pe scurte durate a satelitelui nostru și înlocuirea acestui sistem prin aplicarea celei mai potrivite formule pentru popularea definitivă a Lunii.

Congresul apreciază greutatea unui asemenea proiect și în acest scop hotărăște înființarea unui oficiu interplanetar a cărui unică activitate va fi îndreptată spre descoperirea celor mai optime condiții de rezolvare a problemei locuitului în Lună.

Pentru început, ținând seamă de faptul că stabilirea pe lungă durată a omului terestru în Lună implică o serie de riscuri și greutăți, congresul se consideră îndreptățit să se adreseze eventualelor solicitanți făcînd un călduros apel la sentimentele lor voluntare și la hotărîrea lor liber consimțită de a participa la uriașa luptă de pionierat ce-i așteaptă.

În acest scop, oficiul interplanetar este autorizat să aducă la cunoștința voluntarilor condițiile ce trebuie îndeplinite în mod reciproc de către oficiu, pe de o parte, și voluntari, pe de altă parte, precum și să amintească tuturor aspectul specific al unei asemenea acțiuni temerare.

CONDIȚII

Se poate prezenta, oferind științei serviciile sale, orice persoană sănătoasă, indiferent de vîrstă. Sînt preferați totuși cei ce n-au împlinit încă vîrsta de 40 de ani.

Se cere solicitantului să posede cunoștințe de fizică, astronomie, chimie, geologie, radiofonie, mecanică, meteorologie și noțiuni de medicină practică, în special acordarea primului ajutor medical.

Durata primului angajament este pe timp de un an.

Întreaga cheltuială a transportului și a întreținerii pe toată durata cade în sarcina oficiului interplanetar.

Obligațiile asumate de ofertant se rezumă la răspunderea asupra propriei lui vieți și la îndeplinirea cu strictețe a instrucțiunilor cerute de bunul mers al cercetărilor științifice.

La admiterea în serviciu, ofertantul va fi asigurat pentru suma de 100.000 de bonuri, care va reveni familiei sau oricărei alte persoane desemnate de ofertant.

SPECIFICUL CONDIȚIILOR DE MUNCĂ

Pentru a aminti doar o parte din specificul condițiilor viitoare de viață și de muncă ale voluntarului admis în serviciu, cităm :

Situată la o depărtare de Pământ de peste 380.000 km, Luna — satelitul globului nostru — are o suprafață de 38.000.000 kmp și un volum de 22.000.000.000 kmc.

Forma altă de cunoscută a Lunei are o circumferință de 10.925 km.

Prezentînd Pământului veșnic aceeași față, Luna execută și ea o mișcare de rotație și, împreună cu Pământul, o mișcare în jurul Soarelui. Ea are deci o axă de rotație, 2 poli și un ecuator. Atragem atenția că cercetările întreprinse de oficiu privesc toate aceste puncte ale satelitului nostru.

Ceea ce constituie însă obstacolul principal în rezolvarea problemei stabilirii pe lungă durată a omului în Lună este faptul că aceasta nu are atmosferă. Întingerea lipsei învelișului gazos necesar respirației și vieții reprezintă pentru știință rezolvarea cuceririi absolute a satelitului Pământului. Aici trebuie îndreptate eforturile cercetătorilor. Ei trebuie să-și creeze condiții de viață cât mai apropiate de condițiile pămîntești, la care sînt adaptați. Împotriva absenței aerului are de luptat orice pămîntean ajuns în Lună. În aceasta constă adaptarea întregii vieți fizice și psihice a omului terestru.

Neavînd înveliș protector de aer — atmosferă —, cerul Lunei este veșnic senin, dar în schimb veșnic întunecat. Pe Lună nu există nici auroră, nici crepuscul. Lipsită de răsărit și apus de soare, noaptea succede zilei și ziua succede nopții fără nici o tranziție. Frumusețea unui răsărit sau a unui apus este necunoscută în Lună, atmosfera fiind aceea căreia i s-ar datora schimbarea culorii cerului.

Dacă la toate acestea mai adăugați faptul că Luna se rotește în jurul axei sale în 709 ore pămîntești, adică în 29 de zile și jumătate, înseamnă că ziua durează 354 de ore și noaptea de asemenea. Deci în cursul zilei, timp de 354 de ore, Soarele e prezent la orizont și, fără să întilnească stratul protector al atmosferei, lovește direct suprafața Lunei. Luna nu este atunci decît un amestec de alb și negru. Nici o nuanță nu vine să îndulcească alternanța nemiloasă a zilei cu noaptea, a luminii cu umbra.

Pe Lună nu există nici anotimpuri. Satelitul nostru are zile și nopți de cîte 15 zile pămîntești. Aceasta se întîmplă la ecuator. La poli, inegalitatea zilelor se face, ca și pe Pământ, resimțită în cursul unui an, dar în mai mică măsură, întrucît înclinația Lunei pe orbita ei este mai mică decît aceea a Pământului.

Lipsa răsăritului și a apusului de soare face ca singura gradație a luminii sau a întunericului să fie determinată de viteza arcușului sau a coborîrii soarelui la orizont. Locurile sînt luminate de o lumină egală, vie și zăpușitoare. Spațiile umbrite din cauza reliefului Lunei sînt negre. Cele luminate te pot orbi de atîta strălucire. Noaptea cade

complet, atît de adincă încît nu există termeni de comparație decît în întunecimea minelor. Stelele lucesc atunci pe cer cu lumini vii, fixe și nepîltoare.

Temperatura e determinată de prezența sau absența Soarelui la orizont. Timp de 354 de ore Soarele dogorește, dînd o temperatură superioară apei în fierbere. Noaptea aduce cu ea un ger asemănător asprei noasire cîme polare. Atunci, pe cerul ca de smoală al Lunei, apare la orizont, în noaptea incremenită de ger, discul strălucitor al Pămîntului. Din cauza apropierii, el pare de patru ori mai mare decît discul Soarelui. În fața pămînteanului ajuns în Lună, Pămîntul își prezintă continentele, mările și oceanele atît de cunoscute — locul de unde a pornit la drum. Spectacolul e de neuitat.

Oficiul interplanetar își propune crearea mai multor puncte fixe pe suprafața Lunei. Aceste stațiuni permanente vor fi instalate atît pe jumătatea suprafeței Lunei a cărei față o cunoaștem, cît și pe cealaltă jumătate a Lunei, de pe care Pămîntul este nevăzut, precum rămîne ascunsă sîdicilor de pe Pămînt, Steaua Polară, sau nordicilor — Crucea Sudului. Principala stațiune științifică va fi instalată în unicul punct de pe Lună de unde prezența Pămîntului la orizont cu variații de maximum 12° — 14° e vizibilă în permanență. Acela este punctul unde linia care unește centrul Pămîntului de centrul Lunei înfilnește suprafața satelitului nostru. Acolo va funcționa și punctul de dirijare, control și raport al întregii activități științifice desfășurate pe satelit.

Locurile vacante prevăzute pentru întreaga desfășurare a activității sînt în număr de 100, situate în special la poalele masivilor muntoși, și anume, cîte unul pentru fiecare punct-bază, cu excepția punctului central-ghid, unde sînt prevăzute două locuri.

Pentru deținerea postului numit „ghid“, comitetul de conducere al oficiului interplanetar va delibera la sfîrșitul înscrierilor de voluntari.

Activitatea cercetătorilor începe după retragerea întregului personal ajutător care va contribui la asigurarea transportului interplanetar, precum și la instalarea stațiunilor.

Legăturile prin astro-radiotelevizor vor fi ținute zilnic conform programului de activitate ce se va înmîna candidaților definitivai ca acceptați.

În jocul necruțător al capriciilor astrale, omului i se cere să învingă piedicile ce stau în calea voinței sale. În ciuda vechilor lui deprinderi, pe care milioanele de ani pămîntești le-au imprimat speciei sale în luptă cu mediul, i se cere pămînteanului ajuns în Lună să-și găsească resursele adaptării la noua sa viață.

Institutul de astro-biofizică îi cere să reziste un an. Este, fără îndoială, un apel la sacrificiu, un apel la datorie și abnegație, ridicate la rangul de eroism.

Sîntem însă convinși că speța umană, care a știut să dea de alțeea ori, la timpul cuvenit, oameni dirzi, cînsliți și curajoși, va găsi și de astă dată prilejul unor nobile afirmări.

COMITETUL DE ORGANIZARE

★

Citînd prospectul, Bob simți că are într-însul suficientă tărie fizică și mai ales de caracter pentru a-și asuma rolul unei asemenea încercări. Într-adevăr, după cum avea să se confirme mai tîrziu, cei

68 de ani ai săi, cărora convalescența științifică a anului 2000 le-a restituit parte din vigoarea tinereții sale neuzate, n-au constituit o piedică în calea admiterii sale în rîndul voluntarilor. Ba mai mult, trecînd cu succes examenul atît de pretențios al comisiei medicale, Bob nu se credea cu nimic mai prejos celorlalți.

Știința atinsese acea culme care să permită prelungirea vieții omului. Bob se bucura acum de această cucerire a științei. Longevitatea obișnuită ajunsese la o medie ce depășea sută de ani.

Datorită stimulenților fizico-chimici, a tratamentului cu hormoni, a folosirii în medicină a izotopilor radioactivi, precum și a creării de condiții de trai din ce în ce mai bune, durata vieții omului se prelungise uimitor. Se tindea să se realizeze în privința omului ceea ce biologia ne oferă pe întreaga ei scară, adică să se ajungă la o durată a vieții egală cu de 8 ori durata necesară maturizării fizice complete a individului. La om, aceasta înseamnă de 8 ori 25 de ani, adică 200 de ani. Aceasta trebuie să fie durata normală a unei vieți de om.

Bineînțeles că și realizarea unei longevități de 100 de ani constituie deocamdată un progres uimitor. Iar pentru Bob acest lucru însemna totul. Mai avea o viață de om înaintea sa.

A fost, firește, și subiectul unor glume și al unor cancanuri lansate de gazetari. Dar simțul sănătos al umorului pe care nu-l pierduse l-a ajutat să nu se prea sinchisească. Lui Bob i-a fost incredințat rolul de colaborator al inginerului Smirnov, celălalt „ghid” al punctului central din Lună. Ar fi necinstit din partea noastră să credem că numirea sa în postul central ghid s-ar datora numai respectului pentru vîrsta sa înaintată. Alegerea și desemnarea, făcute de institut, respectau în mod riguros capacitățile și meritele fiecăruia. Și să nu uităm amănunt: în afara pregătirii sale de bază — fapt ce nu trebuie uitat —, Bob avea și un merit. El fusese la timpul său deținătorul unui record. E drept că a fost de îndată depășit, dar cine nu și-ar scoate pălăria și astăzi în fața vechiului soldat de la Marathon, cu toate că, de atunci încoace, distanța de 42,300 km a fost parcursă pe durate din ce în ce mai scurte!

Și, cu toată diferența de vîrstă ce-i deosebea, Smirnov și cu Bob se împrieteniseră din prima clipă. Acum, după numirea lor, ei așteptau cu nerăbdare să-și ocupe locurile în racheta expediției prevăzută să părăsească Pămîntul în ziua de 12 octombrie a anului 2000, pornind de pe rachetoportal „LUMIERE” din Paris, unde se ținuse și Congresul mondial al astro-biofizicienilor.

Explicația faptului că mulțimea se adunase în număr atît de mare să conducă o parte dintre cei 100 de „locuitori ai Lunei” consta nu atît în curiozitate și sportivitate, cum se întîmplase la primele zboruri în Lună. De data aceasta plutea și un fel de sentimentalism romantic. Se pleca pentru mai multă vreme. Se dădea bătălia hotărîtoare: „Rămîne sau nu omul stăpînul Lunei?” Ca vizitatori, peste 1.000.000 de pămînteni s-au dus „să-și vadă Pămîntul la picioare”, urcîndu-se pînă sus pe buzele craterelor lunare. Nimeni însă nu s-a hotărît să rămînă acolo. Excursia, foarte interesantă, era pentru pămînteni tot atît de istovitoare. Și numai vizitatorii Lunei știau să aprecieze apoi voluptatea pămîntească a respirației fără aparat de oxigen, a îmbrăcatului în cămașă și haină fără captușirea trupului în costum lunar protector împotriva arșiței sau gerului. Oricît de

prozaic ai fi fost înainte de zborul în Lună, căpătai de îndată, la înapoiere, romantismul apusurilor de soare.

Pe mulți, firește, doar extravaganța călătoriei i-a dus în Lună. Pe omul de rind al anului 2000 nu-l puteai convinge că și aceasta ar însemna ceva, la fel cum nu puteai convinge pe mulți contemporani ai anului 1955 că alpinismul ar fi un sport de plăcere. Dar să lăsăm acest lucru deoparte, „gusturile nu se discută”. Iar cei 100 de pămînteni nu plecau acum „de gustibus”. Ei aveau de îndeplinit o misiune înaltă. Știința le cerea lor ultimul cuvînt. De aceea, mulțimea venise să-l conducă, să-i aplaude la plecare.

La puzderia de lume care se străduia să ajungă cît mai în față, un bătrînel vîoi părea cel mai emoționat. Era Jim Morell, bunul prieten al lui Bob. Venise însoțit de medicul care-i îngrijise prietenul și-i dirijase întreaga reincadrare în viață. Se țineau la braț pentru a nu fi despărțiți de mulțime.

— Se comportă minunat. L-am văzut adineauri, spuse Jim doctorului.

— Nici nu-ți dai seama ce emoționat mă simt. Pareă eu aș fi în locul lui.

— Nu trebuie să ne fie teamă. N-a dat niciodată semnul vreunei slăbiciuni. Revenirea lui a fost cît se poate de firească.

— Nu la asta mă refeream, spuse doctorul. Sînt emoționat pentru că-mi place să văd cînd cel drept învinge. În privința prietenului dumitale, mă bucură faptul că el se află astăzi acolo unde merită să fie.

— Intr-adevăr.

— Asta mă bucură. Să văd că lucrurile și oamenii ajung acolo unde este firesc să ajungă. Indiferent de numărul piedicilor din cale.

— Nu te poți încumeta să oprești tumultul unor oameni ca Bob.

— Asta este! Pentru mine, Bob e un simbol. Un simbol al lucrurilor ce nu pot fi ținute în urmă, cînd ele trebuie să meargă înainte. Bob e însuși progresul.

Tot răzbind prin mulțime, cei doi ajunseră, în cele din urmă, printre primele rînduri de spectatori. Se opriră. De aici, perspectiva era destul de largă.

Pe nesfîrșita întindere a rachetoportului „Lumiére”, zece rachete interplanetare de ultimul tip stăteau așintite spre cer asemenea unor ghiulele uriașe. Celelalte, răspindite în toate colțurile pămîntului, își luaseră zborul sau așteptau să le vină rîndul la decolare. Din Moscova, New York și Londra porniseră încă de alaltăieri. S-a și anunțat sosirea lor în Lună. Peste trei zile vor pleca cei din Berlin, Pekin și Sidney. Aici, la Paris, un du-te-vino de mașini terminau de adus și de încărcat ca într-o gură flămîndă întregul bagaj al fiecărui pasager al rachetelor.

Oficiul interplanetar se îngrijise de case prefabricate dintr-un metal izolator, rezistent și ușor. În ele vor locui cercetătorii voluntari. Se încărcau de asemenea tuburi de oxigen, de bioxid de carbon, de hidrogen, de azot, amestecuri de gaz respirator, apă, instrumente și aparate de cercetări, camere Wilson, echipament de protecție, instalație completă de laborator culinar automat și atîtea alte lucruri folositoare și nimicuri pe care viața le face indispensabile.

Se terminase, în sfîrșit, și cu încărcarea. Se apropia clipa solemnă a despărțirii.

Dacă încărcătura privind stabilirea în Lună pe timp îndelungat atingea 4.000 kg, vina n-o purta Bob. În ceea ce-l privește, bagajul său personal nu depășea 4 kg. Pentru ca călătorii să nu creadă că e vorba de o greșeală de tipar, repetăm: bagajul lui Bob, demn de a fi rivnit de orice pământean, nu cântărea mai mult de 4 kg, adică de 1.000 de ori mai puțin decît cădea în sarcina oficiului să-l înzestreze. Și totuși în aceste 4 kg se găsea tot ce putea mulțumi pe un intelectual de valoare.

Gîndiți-vă că, despărțindu-vă de bătrîna Terra, veți purta dorul operelor de artă din vechiul muzeu Louvre sau ale galeriilor Treteakov. Gîndiți-vă că, în pustietatea lipsită de ființă și de culoare a Lunei, ați vrea să vedeți un peisaj colorat sau un portret pictat de Coya, Rembrandt, Velasquez, Repin, El Greco sau de cine știe ce artist al penelului. Sau în liniștea de nepătruns a Lunei ați vrea să ascultați muzica lui Mozart, Bach, Beethoven, Wagner, Ciaikovski. Sau v-ar apuca dorul voiajurilor terestre. Ce credeți că ați putea face? Bob s-a gîndit și a găsit soluția. În cele patru kilograme ale modestului său bagaj a luat tot, a luat și meniuri pentru 300 de prînzuri. Să-i cotrobăim puțin prin bagaj! În primul rînd, vedem două cutii cu microfيلمe. Aici sînt copiate în culori tablourile celebre din toate muzeele. Tot aici sînt filmate pagină cu pagină 2.500 de volume cuprinzînd romane de literatură, tratate de știință, broșuri, ziare. O bibliotecă uriașă. Alături, în cutii de celuloid sînt mii de pastile, fiecare conținînd extractul unui fel de mîncare. Bob le-a împărțit pe categorii: salate, supe, compoturi, desert, dulciuri, acrituri, sărături. Nimic nu a fost neglijat din ceea ce i-ar face vreodată poftă. Iar cînd, după o masă copioasă, care a avut nevoie doar de apă pentru a lua aspectul pămîntean al meniurilor, Bob ar simți nevoia unei lecturi sau a vizionării unor tablouri, el nu va trebui decît să tragă storurile ferestrelor și să-și proiecteze pe ecranul de pe peretele camerei tablou după tablou sau pagină după pagină, din cele două cutii cu filme așezate după specialități.

Bineînțeles, îi stătea la dispoziție și legătura permanentă cu Pămîntul prin astro-radiotelevizor, ceea ce-l făcea oarecum prezent la toate preocupările terestre. Acesta emitea însă în baza unui program pe care nu se știe dacă va avea întotdeauna timp să-l urmărească. Așa că pentru alegerea unui program după propria dorință, tot prin conținutul bagajului personal își va putea satisface nevoia de frumos și muzică.

Dacă va voi să asculte muzică în timpul lecturii sau vizionării tablourilor, banda de magnetofon lungă de 100 metri și imprimată pe principiul microsion îi poate servi orice concert simfonic sau recital al unor interpreți celebri. Așadar, bagajul său personal e destul de restrîns. Iar ceea ce este mai interesant este faptul că asemenea filme și benzi educative se pot procura de la orice librărie, la prețuri destul de modeste.

Cu o servietă în mînă, Bob se îndreaptă spre rachetoport. În ea purta tot ce avea să-i țină tovărășie în orele lungi de singurătate: patru kilograme de bagaj personal. În cealaltă mînă ținea metascopul pentru infraroșii, pe care din neatenție omisese să-l bage în servietă.

Mulțimea adunată îl intimidă. I se părea că se pregătește un miting sau vreun spectacol grandios. În orice caz, ziua de 12 octombrie a anului 2000 nu i se va putea șterge ușor din amintire.

O mare agitație domnea pe întregul rachetoport. Încă din preajma străzilor vecine, oameni ai ordinii cereau publicului respectarea măsurilor de protecție luate din timp. Intrările erau blocate. Trecerea oprită. Din cinci în cinci minute, agenții de circulație se străduiau să stringă cordonal pentru a opri mulțimea să depășească limita de unde începea zona primejdioasă a presiunii.

În zadar difuzoarele de pe acoperișul hangarului cereau publicului să respecte ordinea. Toți doreau să-i vadă pe curajoși. Se amestecau printre ziaristi, printre cinești și oficialități. Deodată, se auzi vocea ponuncitoare a șefului rachetoportului: „Toată lumea la o depărtare de 100 metri de astronave!” Lumea se dete înapoi. Reporterii desigur, cu aparatul de luat imagini și sunete, încercară neascultători, ca niște copii obraznici, să mai prindă ultimul gest, ultimul cuvânt, orice. Dar când se auzi comanda „Atenție!”, imprudenții au încetat să mai facă pe grozavii. Spațiul rămase gol.

„Nr. 42, start!” Ceva sticlise pentru o clipă, lăsând în urmă-i o flacără și un zgomot de explozie. Un șuierat se pierdea ca și punctul, undeva în văzduh. Pe rând, din 10 în 10 minute, porniseră toate rachetele. Alergînd la telescoape sau la ecranele de radar, familiile și prietenii urmăreau călătoria celor plecați.

Jim și doctorul intrară să obțină legătura prin radio cu pasagerii rachetei nr. 42.

— Alo. Alo. Aici B.5. Aici B.5. Dăm legătura cu R.42... cu R.42“.

În difuzor se auzi limpede vocea pilotului, a inginerului Smirnev și a lui Bob.

De pe Pământ, Jim își saluta prietenul...

— Drum bun!

În cabina sa, Bob auzi raportul pilotului către baza rachetoportului:

— Părăsim învelișul de aer al Pământului. Am trecut de oceanul aerian.

În mintea lui Bob, apărură o imagine a trecutului. În urmă lăsase în urmă oceanul pentru a nu mai regăsi niciodată lumea atunci.

Pe buze îi înflori un nume: „Joyce...”

Și în ochi, lacrimi...

★

Aici se termină manuscrisul romanului neterminat al lui Frolov, scris în urmă cu cinci veacuri. Mai urmau câteva rînduri prin care Academia făcea cunoscut cititorilor faptul că romanul rămăsese neterminat.

Pentru Morov, problema ce se punea acum era găsirea jurnalului despre care se vorbea în prefață. Fără el nu putea trage concluzia. Nu se putea afirma că eroul lui Frolov zace înmormîntat în Lună, cu toate că amănuntul somnului de 45 de ani putea constitui o dovadă puternică a descoperirii tîlcului ascuns de epitaf. Istoricii însă se feresc să facă afirmații pripite. E mai bine să întîrzie cu o vorbă decît s-o azvîrli grăbit și necontrolat. Numai „Jurnalul unui ghid” mai putea constitui o confirmare sau o infirmare a părerilor sale. Morov se hotărî să plece în căutarea textului.

Apăsă pe butonul telefonului cerînd legătura cu New Yorkul, Bi-

biblioteca Universității Columbia. Căpătă imediat legătura și primi răspunsul că în evidența bibliografică jurnalul figurează în catalogul „Muzeului planetar“ din Paris. Mulțumi și închise telefonul. Era ora 10 dimineața. Se grăbi să-l mai găsească pe profesorul său de istorie, căruia să-i comunice intenția de a pleca la Paris în după-amiaza aceleiași zile, rugându-l totodată să-i acorde și o scrisoare de recomandare către conducerea muzeului. Obținând aprobarea profesorului său, Morov alergă spre administrația Universității, de unde obținut permisul de călătorie cu avionul, pe care se obligă a-l restitui a doua zi, de îndată ce se va întoarce de la Paris.

Spre prinz, îmbucind două sandvișuri la bufetul aeroportului „Tusino“, hotărî că va lua masa la Paris. Avea un avion peste cinci minute. Peste o oră și jumătate, zări ciudata schelărie metalică a turnului Eiffel. Ajunsesse la timp ca să mai găsească „Muzeul Planetar“ deschis. Un funcționar îl conduse într-o cameră, de unde dintr-un dulap scoase un vraf de foi legate într-o scoarță groasă purtând eticheta „Jurnalul unui ghid“, datînd din anul 2002 și aparținînd lui Bob Cooper.

— Bob Cooper? exclamă Morov.

— Precum vedeți, răspunse blazat bibliotecarul. Exact „Bob Cooper, anul 2002“.

Morov abia se putu stăpîni de bucurie. Numele coincidea. Totul e perfect. A dezlegat misterul. Lucrarea sa va face vîlvă. Va lua și premiul oferit de redacția londoneză. Dar dacă Bob Cooper a existat cu adevărat, ceea ce se confirmă din confruntarea celor două texte scrise în preajma anului 2000, aceasta nu însemna că el trebuie să fi murit în Lună și că odihnește sub piatra cu epitaful buclucaș. Deci, atenție, Morov! Istoricii n-au voie să se pripescă. N-ai încă nici o dovadă că Bob al tău doarme în Lună, chiar dacă se potrivește că a mai tras un pui de somn de vreo 45 de ani în timpul vieții. Fii prudent! Nu trage concluzii, pînă nu cunoști și cuprinsul jurnalului! ^{șezată} Puteți lua loc în sala de lectură. Muzeul nu se închide decît ^{pe la} 8 seara. Și cum jurnalul nu are decît vreo 30 de file, în două ^{ore} sînteți gata. Chiar dacă luați note, n-o să depășiți ora 8.

— O singură întrebare, vă rog. La ce oră pot avea avion de legătură cu Moscova?

— Înainte de ora 8 sau după ora 8?

— Preferabil după ora 8.

— Un moment, să consult ghidul comunicațiilor! Scoase din buzunar un carnet, răsfoi la litera M și spuse: Aveți avion la 8 fix. Apoi la 8,20, cu escală Budapesta. La 10,30 cu escală Varșovia. Și cursă directă de noapte, la miezul nopții.

— Mulțumesc. Aș prefera cursa de 8. Sper s-o prind.

— Vă doresc din inimă. Spor la lucru!

Și se depărtă fără să facă zgomot.

Morov începu să citească pe nerăsuflăte însemnările lui Bob Cooper. „Jurnalul unui ghid din Lună“.

*

12 octombrie 2000

Hotărîrea de a ține un jurnal am luat-o în clipa cînd pe cerul întunecat lăsam în urma noastră secera rotundă a Pămîntului. În-

cețasem să mai fiu pămintean? Mă copleșise oare teama singurătății? Nu cred. Atunci de unde nevoia spovedaniei în fața unui jurnal? Să fiu sincer. Sint un om care se simte dator față de știință. Cum aș putea înapoia măcar în parte binele pe care știința mi l-a acordat, redându-mă vieții? Intr-un singur fel: să fiu la rindul meu de folos.

Nu arborez în aceste clipe un eroism de paradă. Pur și simplu, nu mi-e teamă de marea încercare. Achitarea datoriei trece înaintea oricărui alt gând. De aceea, poate-mi amintesc de o pagină din Jules Verne, în care unul dintre naufragiații în cosmos luase o hotărâre ce se potrivea stării mele actuale.

— „Dragii mei, spunea el, nu știu dacă vom mai revedea cîndva globul nostru pămîntesc. Totuși să procedăm ca și cum aceste lucrări ar trebui să servească într-o zi semenilor noștri. Să ne fie mintea liberă de orice preocupare. Sintem cercetători. Acest proiectil e de fapt un laborator transportat în spațiu. Să observăm!”

La fel gindeam și eu. În plus luasem hotărârea de a ține și un jurnal. Să rămînă urmașilor umilele mele observații.

Aceeași zi

Mi-am propus ca însemnările mele să fie intitulate „Jurnalul unui ghid”. Așa că normal ar fi fost să-mi încep jurnalul din clipa în care mi-aș fi luat în primire funcția încredințată. N-am putut să trec însă peste neuitata zi de 12 octombrie a anului 2000, cînd, împreună cu pilotul și cu tovarășul meu, inginerul Smirnov, ne desprinseserăm de Pămînt și, în drum spre Lună, rămăseserăm parcă agățați în vidul dintre ele. Uitasem de cîteva ore șocul resimțit de accelerare și începusem să mă mir de lipsa oricărei tulburări care să trădeze călătoria noastră.

În liniștea ce mă cuprinsese a trebuit să-mi amintesc că inerția își are ciudățenia ei. Alergam spre Lună cu o viteză la al cărei gând numai, ești în stare să simți fiori. Dar o dată în mișcare și păstrată aceeași viteză, nu mai simți nimic. Cine oare dintre noi simte că Pămîntul se tirăște în jurul Soarelui cu o înălțime de 90.000 km pe oră? La fel, nici eu nu mai simțeam goana nebună a rachetei. Doar micșorarea secerii Pămîntului și creșterea discului Lunei dovedeau că nu stăm pironiți locului. Iar priveliștea de „afară” nu se putea distinge decît călătoriei în spațiu a rachetei. Un spectacol unic se releva în fața călătorului interplanetar. Pe mine m-a uimit pînă la copleșire. E drept că inginerul Smirnov mai văzuse de nenumărate ori spectacolul și de aceea prefera acum să-și rezolve problemele privind instalarea expediției. Cît despre pilot, el îredona un cîntec, omorîndu-și plictiseala drumului întocmai unui șofer de autocamion pe un drum prăfuit de țară. Ce vreți, ei n-au dormit ca mine 45 de ani!

Pe mine toată întinderea întunecată a sferei cerești, furnicînd de stele de o minunată limpezime mă încînta. Priveam de o parte Soarele, orbitor de atîta strălucire desprinzîndu-se de pe un fond negru. De cealaltă parte, Luna îi răsfrîngea lumina întocmai unei oglinzi. Cam la mijloc, seceră argintie a Pămîntului. Iar pretutîndeni, ca niște cristale presărate cu desimea fulgilor de zăpadă, stelele. Cît despre Calea Lactee, n-aș putea-o asemui în vorbe decît cu o pulbere de aștri în mijlocul cărora Soarele n-ar fi decît o stea de rangul patru.

Pământul mă fascina. Intra tocmai în ultima sa fază și părea un arc enorm întins pe firmament. În cornul acela cu câteva puncte luminate mai viu — munții, — lăsasem prietenii și amintirile mele. Ea nu, amintirile le-am luat cu mine; sînt aici în rachetă...

13 octombrie 2000

Privesc pe fereastra rachetel. Privesc cu ochi de simplu muritor. Nu vreau să mă gîndesc la cifre. Și, abstracție făcînd de cifre, gîndul îmi zboară la mărirea corpurilor cereștii. Astfel că Soarele e un balon de două picioare diametru, față de care Jupiter e doar o portocală, Saturn un măr mic, Neptun o cireașă, Uranus o cireașă mai mare, Pământul o mazăre, Venus o mazărice, Marte o gămălie mare de ac, Mercur un bob de muștar, iar asteroizii, simple boabe de nisip.

Acceași zi

Ne apropiem de Lună. O privesc fără să-mi desprind privirile de pe ea. Încep să-i disting clar munții. Sînt aceiași munți pe care Galileu, studiindu-i printr-un ochian, îi vedea măriți doar de 30 de ori și îi descria că „sînt presărați ca ochii multicolori ai penelor din coada unui păun”. Mie-mi fac aceeași impresie. Dar pe măsură ce distanțele descresc, aspectul lor se schimbă.

Priviți mai de aproape, acești munți, cu văile și craterele lor rotunde alcătuiesc o suprafață zbîrcită, crăpată, o adevărată spumegătură vrednică, într-adevăr, de denumirea prea puțin poetică cu care au constituit-o englezii: „green cheese”, adică brînză verde, fermentată.

Dar cu toate că am trecut de jumătatea drumului ce ne desparte, Luna nu-mi apare mai clară sau mai aproape decît o văzusem de pe Pământ. Cu puternicul telescop de acolo imaginea ei îmi fusese adusă pînă la 16 km distanță. Aici mă aflu mai departe de ea.

14 octombrie 2000

Încep să simt trepidații, mici smucituri. Pilotul începe să frîneze viteza pentru a frîna căderea noastră. Am intrat în sfera de gravitație a Lunei. În curînd ne atingem ținta. Admir calmul tovarășilor mei. Pilotul, cel puțin, mi se pare formidabil. Cu cîtă siguranță își alege el locul de sosire! Să vă spun drept: e primul meu zbor interplanetar. Și asta în anul 2000. Alții sînt blazați la ora aceasta. De aceea, pentru a nu părea mai prejos, trec peste amănuntul sosirii. Pe mine însă, ca fost pilot, călătoria m-a uimît. Nu-î primul lucru ce mă uimește la omul anului 2000.

15 octombrie 2000

La 15 octombrie, după ce pilotul reperase locul prin radar și fixase cap de compas-radio valea muntelui Copernic, aselenizam frî-

nat în împărăția Lunei. Și fără să-mi fi promis cineva vreodată „Luna de pe cer“ astăzi am pus mina pe ea.

Am pășit în imperiul Lunei și mi-am adus aminte de Mirabeau. În țările imaginare ale Lunei se plasau în giună toate lucrurile ce nu există. „N-aveai dreptate, Mirabeau. Aci nu poți plasa decât ceea ce există“.

Acceasi dată seara

Am sosit la ora 19, pe lumină orbitoare și arșiță toridă. Pe Pământ începe noaptea lui 16 octombrie. Aici ai nevoie și de ceas. Calendarul singur nu ți-e de prea mare folos în număratul zilelor.

16 octombrie 2000

Amenajarea bazei centrale-ghid, în care aveam să-mi deapăn împreună cu inginerul Smirnov, șirul unui an din viață, nu dură decât zece ore. Mai mult mi-am pierdut timpul cu instalarea aparatelor și a instrumentelor decât cu instalarea propriu-zisă a locuinței. E drept, aveam toți pereții prefabricați, iar planul special al arhitectului îl cunoșteam pe de rost. Centrala avea șase camere și toate dependențele necesare unui trai confortabil. Singura grijă consta în păstrarea etanșeității ferestrelor și a ușilor care împiedicau, prin cele două camere intermediare evadarea „atmosferei“ din casă în vidul de afară. O adevărată ecluză de aer a trebuit construită printr-un sistem blindat de uși, pentru ca interiorul, adică restul de camere, să ne permită o existență pămîntească în cu-prinsul pustiu al Lunei. Iar în interior te simțeai ca acasă, dacă, bineînțeles, acasă ai dispune de un laborator înzestrat cu tot ce dispunea știința și tehnica în acel moment. Cu alte cuvinte, era chiar mai bine decât acasă, dacă...

Acest „dacă“ constituie toată problema. Dacă nu te afli în Lună și nu trebuia să te supui specificului atât de neprimitor și diferit față de cel al Pământului.

17 octombrie 2000

Printre primele preocupări personale a fost recunoașterea poziției noastre pe harta Lunei. În acest scop studiasem mai multe hărți selenografice moderne. Dispuneam chiar și de câteva exemplare mai vechi privind istoricul întocmirii hărților Lunei. Bineînțeles nu în original ci în imagini de film pe care nu aveam decât să le rulez pe ecran.

Luasem astfel ca mine prima hartă a Lunei, opera celebrului astronom din Danzig, Hevelius. Acesta, prin procedee ce nu erau exacte decât de două ori pe săptămână, adică în timpul primului și celui de-al doilea pătrar, măsurase munții Lunei. El a greșit exagerînd mărimea petelor luminoase și rotunjite, care formează munții circulari, și a petelor închise, care alcătuiesc așa-zisele mări lunare. Hevelius a fost primul care a dat reliefului Lunei nume pămîntești. El a botezat suprafața Lunei cu munți ca Alpii, Apeninii, Carpații cu mări ca Mediterana, Caspica sau cu riuri care, de fapt, nici nu există.

Mai aveam cu mine și o copie a hărții întocmite de părintele Ric-

cioli, contemporan cu Hevelius. Harta lui este plină de greșeli dar are și un merit. El a dat munților numele marilor bărbați din vechime și învățașilor din epoca sa. Această metodă de nomenclatură a fost folosită și ulterior.

Tot răsoind colecția hărților străvechi am dat peste harta lui Dominicco Cassini, superioară celei a lui Riccioli, dar plină totuși de inexactități de măsurătoare.

De-abia începând cu hărțile executate de pămînteni în anii de după 1944, cînd radarul a fost folosit la asemenea măsurători de la distanță, se poate socoti că suprafața lunară a încetat să mai fie atât de necunoscută în ceea ce privește distanțele și înălțimile. Într-adevăr, folosind radarul la măsurători, pămîntenii au ajuns ca în urma unei înapoiate de pe suprafața Lunei în două secunde, să poată aprecia cu aproximații neînsemnate toate detaliile reliefului lunar.

În mod oficial mă foloseam de harta selenografică a Oficiului Interplanetar, întocmită după o riguroasă măsurare a teritoriului Lunei, precum și după o verificare a datelor cu ajutorul aparatelor de radar de pe Pămînt.

Aici trebuie să amintesc că față de orice hartă geografică, o hartă selenografică e mult mai precisă. Și că, de-abia ajuns în Lună, omul a corijat micile erori de însemnare geografică a Pămîntului. De aici s-au observat și s-au îndreptat micile greșeli ale geografilor de acum cîteva secole.

18 octombrie 2000

Ne-am plictisit de moarte dacă în imensitatea zilelor și a nopților lunare n-am avea de îndeplinit misiunea încredințată de Institutul de astro-biofizică.

Astăzi, de pildă, pe cînd așipisem, m-am trezit speriat ca morarul care tresare atunci cînd încetează zgomotul roții în scocul apei. Am sărit în sus și am alergat să văd de ce „camera Wilson” își oprise răsufierea ei de monstru. De alifel, aceasta și cu tic-tacul ceasului sînt singurele zgomote de aci.

De această „cameră Wilson” ne-am învrednicit să ne ocupăm zilnic, supraveghînd-o să funcționeze neconținut. Scopul? Să studiem radiațiile cosmice din Lună. Dar mai întîi s-o descriu cum arată.

„Camera Wilson” se compune dintr-un recipient sub presiune, umplut cu un gaz și cu vapori de alcool. Trei dintre pereții laterali ai acestui recipient sînt de sticlă, iar al patrulea este format dintr-un piston mobil. Cînd trece un fascicol de raze mai multe contoare Geiger-Müller dau semnalul pornirii pistonului, iar brusca schimbare de temperatură în interiorul camerei favorizează condensarea vaporilor de alcool în jurul particulelor ionizate prin trecerea razelor. Picăturile care se produc astfel rîmîn vizibile o clipă și formează desenul exact al razei, reproducîndu-i traiectoria. Aparatele fotografice înregistrează această imagine efemeră și, grație fotografiei obținute, se păstrează urma fenomenului în timp ce raza însăși a dispărut.

O altă „cameră Wilson”, suprapusă celei dintîi, este plasată sub acțiunea unui cîmp magnetic foarte puternic care influențează și de-

viață traiectoria razelor. Prin calcule și prin compararea deviațiilor, se măsoară energia razelor observate.

Ei bine, aceasta este una dintre preocupările de peste zi. Aceasta este, de altfel, și singura răsufrire pe care o ascultăm în afară de propria respirație și aceea a ceasului.

19 octombrie 2000

O altă însărcinare primită este mai amuzantă. Mi s-a cerut să fac un raport asupra gravității din Lună. Să nu credeți că lucrurile acestea au fost necunoscute până la mine. Cred mai degrabă că ideea de a mi se da de lucru în pustietatea asta, aparține în special doctorului Morisson, care îmi repetase și la despărțire: „Bagă de seamă! Caută să te preocupe ceva. Caută-ți de lucru! Inactivitatea este cel mai prost sfătuitor“.

20 octombrie 2000

Viața mea cuprinde o noapte de 45 de ani. Așa că nu mi-o luați în nume de rău dacă trec cu ușurință peste acest lapsus de timp și spun — fiind crud cu mine însumi — „înainte de m-am culcat“ și „când m-am trezit“. Exclud dintr-o dată perioada cuprinsă între anii 1955 și 2000, pe care n-am trăit-o: am vegetat-o.

21 octombrie 2000

„Când m-am trezit“ și am văzut-o pe infirmieră uitându-se la mine printr-o lunetă și pe indicatorul ei, un ac aprinzându-se la 36,06°, am înțeles că m-am trezit în altă lume. Lumea mea, aceea a anului 1955, nu folosea în spitale termometre la distanță, care să nu deranjeze bolnavii. Mai târziu am aflat că acel termometru se baza pe spectrul infraroșu. Era deci unul dintre aspectele cuceririi spectrului infraroșului care este invizibil cu ochiul liber și se situează în spectru între roșu vizibil și undele ultrascurte radiofonice.

Cunoșteam dinainte fototransistorul (aparat a cărui sensibilitate permite măsurarea cu o mare precizie a unui flux de raze infraroșii) și știam că se poate chiar, recurgându-se la ajutorul amplificării curentului, determina cu ajutorul unui fototransistor de pe Pământ, o luminare aprinsă într-unul din craterele Lunei. Făcusem de mult cunoștință cu fototransistorul. Dar când mi-a fost prezentată fosfografia, explicându-mi-se că anumiți „fosfori“ transformă razele infraroșii în lumină vizibilă, am crezut în realizarea „măștii de opal care permite vederea invizibilului“ — visul minunat al romancierului francez Gustav Le Rouge, autorul cărții „Prizonierul din planeta Marte“.

Iar când mi-a fost dată în mână acea perche de ochelari magici, sensibili la razele infraroșii, pentru a vedea pe întuneric, totul mi se părea o glumă a prietenilor.

Azi i-am pus pentru prima oară și pot spune că încă una dintre imperfecțiunile mele a fost înlăturată. S-a lărgit sfera simțurilor omului. Știința viitorului duce într-adevăr la perfecționarea omului.

25 octombrie 2000

Azi e „Pământ plin“. A răsărit mare și strălucitor pe cerul negru ca de smoală. Văd limpede și deosebesc cele două Americi, o parte a Europei și a Africii. America de nord este mai ștearsă. Trebuie să fie vreme rea, cu cer acoperit. Norii groși împiedică deosebirea contururilor ei.

Nu știu de ce, dar acest tablou îmi dă un aer de nostalgie. Mă răscolesc amintirile. Dar și un sentiment aproape de mândrie, de superioritate încolțește privind globul acela rotund, a cărui viață o cunosc atât de bine.

Din pustietatea mea, privesc fix spre punctul din mijloc, acolo unde cred că e New Yorkul. Fără să vreau, gândul meu cuprinde milioanele de oameni care, pe uscat, în uzine, în trenuri, în metrouri sau pe ape, în miile de vase, în mijlocul zgomotului și al muncii, prinși în îndeplinirea miilor de îndeletniciri, nici nu mai au timp să privească Luna. Cu ochii mereu la ceasornic, la filele de calendar, atenți la fiecare sonerie sau apel telefonic, frământările pămîntești îi absorb cu totul.

De aici, din locul meu, îmbrățișez cu privirea întregul lor freamăt.

4 noiembrie 2000

Se întâmplă uneori să simți nevoia de a-ți abate gândurile de la ceea ce te frământă. În asemenea situații, unii citesc versuri, alții desenează, merg la pescuit. Femeile croșetează. Pe mine, încă de pe Pământ mă liniștea studiul astronomiei. Stelele îmi deveniseră lumea concretă. Ceasuri întregi stăteam aplecat asupra cărții pentru ca din rîndurile paginilor, gândul să se desprindă, să se piardă în vis. Planșele cu cifre, numirile și tabelele mă purtau în alte lumi. Și nu sînt un original izolat. Lucrul acesta se întâmplă de cînd lumea.

Cine ar fi dat oare nume constelațiilor, atribuindu-le forme și interpretări atât de ciudate dacă nu s-ar fi găsit oameni care să le privească îndelung și să le caute dezlegare? Dar nu-i nevoie să mergi cu răscolirile pînă în trecutul îndepărtat. Exemple nenumărate găsești în toate timpurile, de-a lungul istoriei.

Cu două veacuri înaintea erei noastre, în Niccea, Hiparc calcula distanța de la Pământ la Soare. Și în vremea aceea se prăbușeau împărățiile. Oamenii își făureau zei și îi ardeau pe necredincioși. Zăngăneau armeele. Numai Hiparc pregătea liniștit catalogul astrelor.

Altă dată, Herschel, fiu de muzicant sărac, el însuși muzicant, observa din Londra cerul în timpul echinoxului de toamnă. Nu avea bani pentru un telescop. Iși șlefuia singur lentilele. Descoperise totuși planeta Uranus, așa cum descoperi fața unei fete la fereastra de peste drum. Se întâmpla ca atunci Napoleon să amenințe Anglia cu cucerirea insulei. Se țeseau intrigi. Se urzeau coaliții. Cădeau statele și se prăbușeau casele domnitoare. Herschel descria liniștit stelele variabile și nebuloasele, înșirîndu-le în tabelele sale după mărimi.

Dar în urma descoperirii lui Herschel, un fapt ciudat atrase atenția astronomilor. Uranus nu se mișca pe cer așa cum ar fi trebuit. Neregularitățile observate în mișcarea planetei nu se puteau explica

doar prin atracția planetelor cunoscute pînă atunci. S-a născut astfel ideea că Uranus mai este atras de o altă planetă încă necunoscută și care trebuie să fie situată undeva departe.

Prin calcule complicate și lungi, ținînd seamă doar de direcția și puterea atracției, fără a o căuta prin telescop, astronomul francez Leverrier descoperă planeta Neptun stabilîndu-i matematic poziția, unde, cu greu, abia telescoapele putură s-o zărească. Și în acest timp, Europa își zăngănea din nou armele.

Nu sînt filozof. Aici însă am căpătat gustul de a gîndi în adîncimea lucrurilor. E drept, mai ales cînd privesc globul pămîntesc, mă încearcă același sentiment din tinerețe cînd priveam din virful muntelui la așezările din vale. Acolo, în timp ce gustam fericierea altitudinii, gîndeam că în trenul ce se vede ca un viermuieț în vale se zbate poate un călător pentru un loc, iar în casa aceea micuță, ca o căsuță de păpuși, un om se frămîntă pentru cine știe ce nîmîc pămîntean. Ce caraghioase, ce mărunte mi se par acum asemenea preocupări.

Aici, în Lună, am evoluat (asta e părerea mea, nu e obligat nimeni să fie de aceeași părere cu mine). Nu-i mai privesc „de sus” pe cei din vale, pentru simplul motiv că în univers, nu există „sus” și „jos”. Dar am început să prind parcă sensul întregii rînduiri a lumii.

Îmi vin în mînte amănunte despre viața globului de colo. E Pămîntul. Îl cunosc parcă de cînd, în urmă cu miliarde de ani, s-a prins împreună cu celelalte planete să joace hora în jurul Soarelui.

Îl cunosc etapele lui mai însemnate cum îmi cunosc datele mai importante ale vieții mele.

Globul de colo e Pămîntul! Scoarța lui a prins să se închege în urmă cu peste 3 miliarde de ani, timp în care despre pămînt nu știu mai mult decît că a rătăcit în spațiu, antrenat în cursa lui în jurul Soarelui. Și totuși... Există un fapt extraordinar petrecut în acel răstimp îndepărtat: a apărut viața.

S-au găsit urme de alge rudimentare în rocele peninsulei Scandinave, cărora radioactivitatea le atribuie o vîrstă de un miliard și jumătate de ani. S-au descoperit vestigii și mai vechi, depășind cu mult două miliarde de ani.

Globul de colo, cu continentele sale atît de cunoscute, a trăit sub tot acest tăvălug de secole și milenii, cînd cald și tropical, cînd rece și acoperit de ghețuri, înveșmîntîndu-se mereu în haina altor vegetații și sub intruchiparea altor animale. L-au scăldat deluvii potopindu-l. L-au zguduît cutremure. Și el continuă să-și vadă de drumul pe care se prinse să-l urmeze.

Îl cunosc bine. Sînt pămîntean, particică din el. Port în mine tot ce-am luat de acolo. Dar de-abia aci, îi pot cuprinde mareața lui epopee. Îl am cu totul cuprins în privirile mele. Și nu e greu, cunoscîndu-i trecutul, să-i pot prevedea viitorul. Viața pe care o adăpostește, gradul de evoluție atîns de om, nu pot decît să-i desăvîrșesc, să-i înfrumusețeze existența. Natura, vechea stăpînă a lumii, tînde să se plece în fața omului, a noului ei stăpîn.

„Dați-mi un punct de sprijin și vă urnesc Pămîntul din loc” — spusese cîndva marele Arhimede, expunîndu-și teoria sistemelor de pîrghii. Azi nu mă îndoiesc. Omul viitorului poate îndeplini și această gîndire îndrăzneală.

17 noiembrie 2000

Astăzi, la ora 6,41 începea ceea ce pe Pământ se numește ziua de 17 noiembrie a anului 2000. Dormeam liniștit, fără vise. Afară bezna adusesse cu sine și gerul. În încăpere era plăcut. Cele +18°C ale termometrului ne scuteau pînă și de nevoia învelirii în timpul somnului. Și totuși m-am trezit brusc.

Mi se păruse că cineva mă zgîlîlise să mă scol. Mă uitai prin cameră. Alături dormea Smirnov. I se ciufulise părul său blond, tur-tindu-și perna cu capul și cu pumnul strîns, așa cum dorm copiii istoviți de joacă sau după o poveste lungă. Bun băiat Smirnov așa! Zăbovii puțin să-l privesc. Adevărată față de rus: suflet deschis — față deschisă. Acum dormea. El nu simțise nimic. Deci numai mie mi se năzărise. De, ce să-i faci, bătrînețea! Dădui să mă culc. Atunci se porni și difuzorul să urle. Era semnalul apelului prin radio între stații. Se trezi și Smirnov.

— Ce e? întrebă mirat privindu-și ceasul. Încă nu e ora primirii rapoartelor.

Apăsai pe butonul difuzorului ca să recepționez transmisia. Cele auzite ne încrețiră pielea. O voce sugrumată de emoție anunță în difuzor:

— Alo, centrul. Alo, centrul. Baza 6, Grund transmite: un vulcan în activitate, situat cam la 45° latitudine sudică, în raza bazei mele, amenință întreaga regiune. Instalațiile bazei au fost distruse de cutremur. Din fericire, am salvat un tub de oxigen. Aștept dispozițiile dv. Aștept dispozițiile dv. Plec sau nu spre punctul vecin? Rog dispuneți. Rog dispuneți...

Apelul se mai repetă o dată. Ne privirăm unul pe celălalt. Pe Grund îl cunoșteam prea bine. Trebuie să fie mult prea alarmantă situația pentru ca un om ca Grund să ceară permisiunea de a-și părăsi postul. Grund era un tânăr german absolvent al politehnicii. Urmasse paralel cu politehnica și conservatorul de muzică și institutul de educație fizică. Era un tânăr vioi și bine crescut — la propriu și la figurat — a cărui primă grijă era să nu-și dezvolte fizicul în dauna psihicului, cum se întâmplă de obicei cu mulți ași ai sportului. Pentru el, creierul și mușchii erau puși pe același plan. Pe Grund te puteai bizui. De aceea, îl repartizasem chiar la un punct de pe fața invizibilă de pe Pământ a discului lunar. Și acum el ne raporta catastrofa abătută asupra bazei sale.

— Vulcani în activitate?! Erupție în Lună?! — exclamă Smirnov.

— Ce te miră? — îl întrebai. — Această lume nu este încă cu totul stinsă. O revărsare a focurilor lăuntrice mai e posibilă în Lună.

— Da, desigur. Dar această ardere presupune consum de oxigen. De unde îl ia, dacă atmosferă nu-i?

— Vulcanul, prin descompunerea unor anumite combinații chimice, își poate procura singur oxigenul și să arunce apoi flăcările în vid. Nu crezi cu puțință?

— Ba da. Dar vom analiza fenomenul mai tîrziu. Acum trebuie să venim în ajutorul lui Grund.

Smirnov trecu la ecranul radarului. Aprecie primejdia erupției privind-o la aparat și chemă deodată cele două baze vecine.

— Alo, alo. Aici centrul-ghid. Alo, Grund. Alo, Wraczek. Dispu-

nem contopirea provizorie a bazei nr. 5 cu baza nr. 6. Wraczek și Grund, schimbăți continuu coordonatele pentru a vă întîlni, ieșind unul în întîmpinarea celuilalt. Alo, Grund. Alo Wraczek, eu personal, mă îndrept spre baza nr. 5. Păstrați calmul! Păstrați calmul!

Spre prînz am aflat că Grund nu numai că nu și-a pierdut liniștea, dar salvîndu-și aparatul de telefilmat, a mai zăbovit ore întregi filmînd rarul fenomen de pe suprafața Lunei. Grund uitase parcă de oxigenul măsurat ce-i mai rămăsese. Uitase că viața-i putea fi amenințată necunoscîndu-se proporțiile ce le putea lua catastrofa. La aceasta nu se gîndea. Un singur gînd îl mîna. Era primul pămîntean care avea prilejul să filmeze o erupție vulcanică pe satelit. Asta-i era datoria în clipa de față: să slujească științei. Și, fără eroism de paradă: nu era nimeni să-l privească, nimeni să-l constrîngă, el continua lupta. Filma într-una. Nu-și părăsise postul. Luase cu sine educația ce o primise.

Aceeași zi

Smirnov nu mai zăbovi nici o clipă. Acest „ghid-șef“ nu împlinise încă 25 de ani. Judecata sa, pregătirea sa științifică și acel simț de echipă ce nu-l părăsea nici o clipă, făceau dintr-insul o autoritate necontestată de nimeni și, toși un conducător desăvîrșit. „Conducea cu hăturile lăsate din mină“, dar simțea că le poate strînge oricînd și destul de usturător.

Așa se întimplase duminica trecută, cînd am făcut o analiză a felului în care ne desfășuram activitatea încredințată. Ce-l mai săpunsese pe Ahmed Zaran, inginerul turc! Nu știu cum m-aș fi simțit în locul lui. Dar să scriu cum au decurs faptele.

Terminasem tocmai instalarea definitivă a tuturor bazelor. Eram încîntați de reușita rapidă a primului obiectiv. Smirnov evidențiasse chiar pe cel care terminase cel dintîi și cel mai bine amenajarea punctului. Il felicita prin radio pe Ahmed Zaran. Il cita ca exemplu. Omul se dovedise un gospodar minunat.

A doua seară, luni, în cadrul raportului zilnic pe care-l țin eu, s-a întimplat ca Zaran să nu răspundă. Ingrijorat, Smirnov repetă de vreo 10 ori apelul. „Să nu i se fi întimplat ceva lui Ahmed!“ Se auzi însă și răspunsul la apel.

— Ce e, bre? M-a înnebunit semnalul. Altă treabă n-aveți? Mi-e somn!

Ahmed băuse. Consumase prea mult din rezerva de băuturi alcoolice lăsate pentru „la nevoie“ în timpul lungilor nopți lunare. Ahmed se îmbătase și călcase de două ori disciplina regulamentului: consumase peste limitele rației de alcool, iar pe deasupra nu dăduse raportul activității sale zilnice.

Smirnov îl lăsa în pace și trecu neobservat incidentul. A doua zi de dimineață, mare ne fu mirarea cînd, ajuns la rîndul lui Ahmed, Smirnov își completă convorbirea în felul următor:

— Alo, Ahmed. Bună dimineața. Vreau să-ți mai spun ceva. Ieri n-am putut vorbi. Dumitale îți-era somn. Ascultă ce vreau să-ți spun. Ești un om care îmi plăci. Acum trei zile îți-am lăudat calitățile dumitale de bun organizator, de gospodar. Spuneai chiar că învățaseși să te porți așa de cînd îl citeșezi în urmă cu ani pe Robinson Crusoe. Ei bine, Ahmed, alcătuim o prea strînsă familie aici, ca să nu-mi

permit să-ți fac o mărturisire. Și eu l-am citit pe Robinson Crusoe. Și mie mi-e drag. Ceva însă nu mi-a plăcut la el. Îți amintești că el a trăit cu foarte multă vreme înaintea noastră, în Anglia burgheză. S-a ocupat cu negustoria și ca atare nu-l interesau decît profiturile sale personale. Iar înainte de a ajunge pe insula aceea nelocuită, nu avusese altă grijă decît de a-și agonisi cît mai multă avere. A mers pînă într-acolo, încît în tinerețe urmărea îmbogățirea chiar prin înșelătorii. Ducea locuitorilor din Guineea, o seamă de nimicuri strălucitoare, mărgelile, oglinzi și profitînd de faptul că băștinașii nu cunoșteau valoarea aurului, obținea în schimb aur. Noi condamnăm astăzi o asemenea țirguiafă. Dar astea ți le-am spus doar pentru că vreau să-ți amintesc că dacă figura lui Robinson Crusoe mi-a rămas și astăzi dragă, aceasta se datorește faptului că, în condițiile rele ale locuirii pe insula pustie, el a avut încredere în munca sa, a dat dovadă de dirzenie în biruirea piedicilor, de curaj și de o voință de fier. Tocmai ce ne trebuie și nouă aci. Și acum te las, Ahmed. Trec peste cîteva zile să te văd. La revedere.

Acesta e Smirnov, tinărul inginer rus. Acum a plecat spre locul catastrofei. S-a despărțit de mine, ca de obicei, glumind:

— Bunicule, te las singur! Ai grijă de ogradă. Aparatele n-au fost încă controlate.

Strașnic băiat! N-am avut încă timp, dar tare doresc să-i vorbesc despre Joyce. Ce minunată pereche ar fi!

Acceași dată

E grea singurătatea. De cînd a plecat Smirnov, e atît de grea, m-apasă atît de tare încît cred că aş putea-o cîntări. Vorbînd prin radio și cu ceilalți prieteni de la celelalte baze, am ajuns la concluzia că, din simplă noțiune abstractă, singurătatea se poate materializa. Atunci, sub povara ei, simți umerii cum se apleacă, spatele cum se încovoale. Astfel trebuie să fi arătat și Adam la începutul tuturor legendelor sau Robinson Crusoe în prima sa noapte pe insula unde-l aruncase naufragiul. Nici ocașii deportați în Australia în urmă cu veacuri, nici pionierii Americilor, nici proccii antichității retrași de tumultul vieții în pustii n-au putut simți o asemenea singurătate. Poate Byrd la Polul Nord, izolat singur în cabana subterană sau Allain Gerbault, traversînd de unul singur într-o barcă Atlanticul, să fi resimțit în parte amarul singurătății. Dar ei aveau în jurul lor vîntul polar sau murmurul nepotolit al oceanului. Ceva care să îi însoțească, să-i țină treji, pe cînd aci, nimic nu-ți ține tovarășie. Ești singur!

Cît de neprețuit ar fi în Lună un lătrat de cîine, un miunat de miță sau fie chiar, ceea ce pe Pămînt îmi producea atîta scîrbă, un șobolan. O muscă. Un bizuit. O pișcătură de purice măcar. Orice, numai singurătatea s-o învingi. Dar în zadar ai da aci, întregul regat al Lunei pentru un cal, nu vei găsi cu cine să faci schimbul.

Acceași dată

Sînt singur, fără Smirnov. Stau și-mi înving somnul. Privesc la ceas. 8.20. Smirnov o fi ajuns la jumătatea drumului, spre locul

catastrofei. Pe Pământ, aceasta este ora înserării. Ies oamenii să se plimbe, să se bucure de o seară. Aici este încă noapte și, departe de a se apropia de răsărit, soarele va continua să lipsească încă atita vreme.

Pe Pământ, calendarele se subțiază. Foile se scutură rapid. Aici, zilele trec greu. Ca și nopțile. Într-o zi și o noapte, mi-am trăit o lună pămîntească. Așa că astăzi, măsurînd după ceas, am mai rupt o foaie din calendar.

Mă duc să mă culc pe întuneric și mă voi trezi tot pe întuneric, pentru ca peste două săptămîni să-mi deapăn viața doar în lumina orbitoare a Soarelui!

Nici ceasul nu mă mai poate descurca cu cele 12 cifre ale sale.

M-am dus să mă culc și am avut grijă să încui ușa cu cheia. De cine mă apăr? Am pufnit în ris. Ciudată putere a obișnuinței pămîntești. Nici aici nu scap de ea.

13 noiembrie 2000

Timpul trece greu. Programul impus este singurul lucru ce mă face să nu-mi pierd mințile. Veștile lui Smirnov sînt laconice. Grund a fost rănit, lovindu-l un bolovan ce se rostogolea de sus, de pe panta vulcanului. La accident s-au adăugat și neajunsurile lipsei de aer pentru respirație — anoxemia.

Grund filmase totul. Wraczek alarmat că nu primește răspuns s-a grăbit spre baza vecină. Încă o dată Smirnov avusese dreptate spunîndu-le să iasă unul în întîmpinarea celuilalt. Wraczek a fost primul la locul accidentului. Primul care să mai apuce să vină la timp.

*

Mă uit la calendar. Se împlinește aproape un veac de la moartea lui Jules Verne, scriitorul care a scris majoritatea cărților sale într-o cameră goală din vîrfurile unui turn al casei sale din Amiens, înconjurat de o mulțime de dicționare și enciclopedii. În mansarda sa, el și-a imaginat și a așternut pe hîrtie neuitata „Călătorie în jurul lumii”, și „Primii oameni în Lună”. Ce n-ar fi scris el dacă s-ar fi aflat aici în locul meu, în Lună, de vreme ce lui i-a fost de ajuns să stea cîțva timp pe bordul vasului „Saint-Michel” pe Sena, între Rouen și Paris, pentru a concepe lunga călătorie submarină a căpitănului Nemo.

E drept că pe urmă el a vizitat Scoția, Anglia, Statele Unite, Africa de nord, Italia, dar inchipuți-vă un Jules Verne în Lună, în locul meu! Ce să-i faci, nu se așază întotdeauna omul potrivit pe locul potrivit!

Unde mai puneți că stînd aci, nu i s-ar fi întîmplat ca în 1886 un tinăr dezzechilibrat să tragă asupra sa, neucigîndu-l, dar lăsîndu-l infirm.

Aci nu are cine să tragă asupra ta.

23 noiembrie 2000

Privesc sfîrșitul însemnărilor de acum zece zile. „Aici nu are cine să tragă asupra ta”. Zimbesc, am și de ce. Mi s-a părut că am

fost la un pas de moarte. Eu însumi parcă mă îndoiesc și acum de cele petrecute. Dacă n-aș avea martori, m-ași putea lua drept un băirin mincinos sau lipsit de judecată, căruia i s-au întunecat mințile. Dar toți din Lună îmi stau mărturie ca și raportul prezentat Oficiului interplanetar, la care am anexat o fotografie. Il găsiți semnat și parafat de întreaga noastră expediție științifică.

Întreaga poveste începuse la vreo zece ore de la plecarea lui Smirnov la locul catastrofei. Într-adevăr, o nenorocire nu vine niciodată singură.

Trecuseră zece ore de la plecarea lui Smirnov și, pentru a-mi umple golul singurătății, îmi vedeam liniștit de îndeplinirea obligațiilor. Ba chiar le și depășisem. Făceam pentru a treia oară controlul aparatelor, cind la orizont ceva asemănător unui bolid străluci nemilos în bezna cerului. Ce priveliște! Părea un bolid, dar nu era. Această ghiulea zburătoare ivită pe neașteptate în întunecime, la o distanță de cel puțin 100 km, înainta cu o iuțeală amețitoare. În urma sa lăsa o diră ce continua să-i înscrie cîtva timp traiectoria pe fondul întunecat.

Nu. Bolid nu putea fi, întrucît părea că-și părăsește linia curbă descrisă la început. Părea chiar că își taie din drum și, apropiindu-se, se mărea în mod fantastic. Mai curînd aș crede că e vreun nou tip de rachetă interplanetară. „Dar fără să ni se comunice nimic“? — mă gîndii mirat.

La radio, vocea lui Carlos mă liniști spunîndu-mi:

— Ghiuleaua de foc nu poate fi decît un bolid. Este un lucru destul de obișnuit. Îi vedeam și de pe Pămînt. De acolo, ei prezentau o lumină ceva mai slabă decît a Lunei. Aici desigur că te-a uimit strălucirea lor. Bineînțeles, acești bolizi sînt incandescenți și în vid. Aerul înconjurător nu le este necesar aprinderii lor. S-ar putea să fi avut o grosime de 3—4 km și o iuțeală de 75 km/secundă, cum s-a întîmplat de atîtea ori în trecut. Fii pe pace, gîndul că ar fi o rachetă e nostim, dar nu e real. În orice caz, îl urmărim și noi.

Pe rînd, bazele 12, 16, 24, 35 și toate celelalte puncte care încongeau teritoriul Lunei, peste care se observa fenomenul, raportară. Curios, baza 35 era de aceeași părere.

— Nu poate fi bolid. Dacă Pămîntul răspunde că această rachetă nu a plecat de acolo, bag mina în foc că e din altă parte, de pe altă planetă, din alt sistem!

— Din alt sistem?! Hendersen, controlează-ți concentrația oxigenului din cameră. Vezi să nu fi dat drumul la prea mult. Beția de aer duce la beția gîndurilor. Ai ajuns chiar la alte sisteme?

— De ce nu? Doar n-o să-mi închipui vreodată că viața a poposit din tot Universul doar pe Pămîntul nostru și acuma, prin noi, și pe satelitul său.

— Bine. Tema o cunoaștem. Crezi că acum avem de-a face cu o dovadă a înțelepciunii lor superioare, care le-a permis să învingă distanțele dintre sisteme, în timp ce noi ne mai străduim să ne apropiem de planetele sistemului nostru?

— Sigur că da. Asta nu-i decît o codiță la gîndul meu dinainte. Dacă există viață în forme poate diferite de a noastră pămînteană, e firesc ca, în baza unei mai lungi evoluții de-a lungul timpului, să se ajungă și la un fel de gîndire superioară nouă. Să nu uităm că poate nu sîntem cei mai vechi locuitori ai Universului...

— ...Chiar dacă-l avem pe Bob Cooper cu noi?
Izbucniră risete.

— Hei, lasă că te mai prind eu, puștiule! Să te legi acum de mine, cînd pare-se că ne vin oaspeți.

— Cam ciudați oaspeți, bunicule!

Era glasul lui Smirnov, care curmă apoi discuțiile.

*

M-am întins comod pe canapea. Doream să-mi amintesc ceva. Pusei magnetofonul să ascult muzică de Wagner. Nu știu de ce, dar mie mi se pare cea mai potrivită în mediul ăsta sălbatic în care trăiesc. Pe fondul acestei muzici, începui să derulez ușor, pagină cu pagină, filmul cărților despre aventuri extraordinare. Răsfoiam pe ecran paginile cărții lui H. G. Wells „War of the Worlds“ — „Năvălitorii din Stele“. Gîndeam că e cea mai apropiată lectură pentru starea mea sufletească de acum. Și acolo e vorba de oaspeți din alte planete.

Mă oprii direct asupra povestirii primelor clipe. Pe ecran, literele se proiectau mari de o șchioapă. Citii:

„Am convingerea că toți cei de față se așteptau să vadă ivindu-se un om — poate o ființă intrucitva deosebită de oamenii de pe Pămînt, dar, în părțile ei esențiale, un om. Cel puțin în ce mă privește așa credeam. Dar, uitîndu-mă cu băgare de seamă, văzui mișcîndu-se ceva în umbră, mișcări nesigure și unduinde, încilcîndu-se unele pe altele, apoi două discuri luminoase ca niște ochi. În cele din urmă, ceva care aducea cu un șarpe mic cenușiu, de mărimea unui baston obișnuit, ieși depănîndu-se ca un ghem și se răsuci în aer spre locul în care mă aflam. Apoi veni un alt șarpe la fel.

Un fior neașteptat îmi trecu prin tot trupul. O femeie în spatele meu scoase un fîpăt ascuțit. Mă întorsei pe jumătate, fără să slăbesc din ochi cilindrul din care ieșeau acum alte tentacule, și începui să-mi fac drum cu coatele prin mulțime. Pe fețele celor care mă înconjurau văzui cum uimirea face loc groazei. Auzii din toate părțile strigăte învîlmășite și lumea începu să dea înapoi. Mă aflai deodată singur, în timp ce de partea cealaltă oamenii jügeau. Îmi întorsei din nou privirile spre cilindrul și o spaimă de nebiruit mă cuprinse. O dihanie enormă, cenușie și rotundă, cit un urs de mare, se ridica încet și greoi din cilindrul. Cînd se ivi în lumină, auo o strălucire ca de piele muiată. Doi ochi mari, întunecoși, mă priveau fix. Matahala luată în întregimea ei, era rotundă și poseda, să zic așa, un obraz; sub ochi, era o gură ale cărei margini, fără buze, tremurau, se frîmîntau și lăsau să se scurgă un fel de bale. Trupul pilpîia și giștia convulsiv. Un apendice tentacular lung și moale se anina de marginea cilindrului, iar un altul se legăna în aer.

Acea care n-au văzut niciodată un marțian viu, cu greu vor putea să-și închipuie ciudata și groaznica lor înfățișare, gura lor stranie în formă de V, cu buza de sus ascuțită, fruntea lipsă, lipsă și bărbia sub buza de jos ca un unghi. apoi zbuciumul neîncetat al acestei guri, tentaculele ca niște Gorgone, respirația tumultuoasă a plămînilor într-o atmosferă deosebită de a lor, mișcările lor greoaie din cauza gravității mai mari de pe Pămînt și, mai presus de toate, extraordinara intensitate a ochilor lor enormi.

Toate acestea făcură asupra mea o impresie ce semăna cu greața. Era ceva spongios în pielea lor arămie și unsuroasă, ceva înspăimîntător, cum nu se poate spune, în stingăcia mișcărilor lor domoale. Chiar de la această primă întîlnire simții dezgust și groază.

Deodată monstrul dispăru. Se clătina pe marginea cilindrilor și căzuse în groapă cu un zgomot asemănător aceluia pe care l-ar produce o legătură groasă de piei. Scoase un fîpăt răgușit, foarte ciudat și imediat după aceea apăru un alt monstru la fel.

Cuprins de frică, o luai la fugă cit mă țineau picioarele..."

★

Făcui lumină. Mă oprii din citit. Frumoasă întîlnire — gîndii — „o luai la fugă cit mă țineau picioarele"! Mă închipuiam în locul lui. Eu ce-aș fi făcut? În loc de răspuns, stîncii lumina și început să derutez „Robinson Crusoe". Îmi amintii că situația sa mi-era mai apropiată, întrucît singurătatea era factorul nostru comun. Pămînteanul lui Wells, chiar îngrozit, avea unde să fugă. Trăia printre oameni. Robinson era ca și mine în clipa de față — un izolat. În acest timp, muzica lui Wagner, în acorduri puternice, părea să învingă piedicile, ridicîndu-se peste stînci, războindu-se cu duhurile apelor, ale peșterilor și prăpăstiiilor munților, înălțîndu-se puternic peste toate, în murmurul lurtinos al viorilor ce urcau tot mai sus, mai sus...

Pe ecran, apăriră paginile povestirii lui Robinson Crusoe, în clipa cînd înțelege că insula sa, departe de a fi pustie, e călcată de oaspeți necunoscuți:

„În vremea asta s-a întîmplat un eveniment care tulbură tot cursul liniștit al vieții mele. Era pe la amiază. Mergeam pe malul mării, îndreptîndu-mă spre barca mea, cînd, deodată, plin de uimire și îngrozit, zării urma unui picior omenesc desculț, întîmpărită foarte limpede în nisip.

Cuprins de o mare neliniște, am pornit în grabă spre casă, spre cetatea mea. Nu mai simțeam pămîntul sub picioare. Gîndurile mi se încurcau. Eram speriat la culme. La doi-trei pași întorceam capul. Mă temeam de fiecare tușă, de fiecare copac. De departe, luam drept om fiecare ciot din cale.

S-ar putea să fie urma piciorului vreunui sălbatic care a picat pe insulă întîmplător. Dar nu cumva sălbaticii au fost în număr mare? Poate că au ieșit în larg cu pirogele, iar curentul sau vîntul i-a tîrît pînă aici? Foarte probabil că au coborît pe mal, iar după aceea au plecat din nou pe mare. Desigur că nu putuseră să fie incintași să rămînă în această pustietate. De altfel, nici mie nu-mi suridea să trăiesc într-o astfel de vecinătate. Firește, ei n-au băgat de seamă barca mea, altminteri ar fi ghicit că pe insulă se află oameni, s-ar fi apucat să-i caute și pînă la urmă, fără îndoială, m-or fi găsit...

Eram gata chiar să admit că acești oameni nu veniseră din altă parte, ci erau locuitorii insulei. E drept că pînă acum nu zărisem niciodată vreun om; s-ar putea totuși să se fi ascuns de mult pe aici. Prin urmare, în orice clipă mă puteam ataca pe nepusă masă. Multă vreme mi-am muncit creierul în căutarea unui mijloc de apărare împotriva acestei primejdii. Pînă la urmă însă, n-am găsit nici unul.

În primul moment m-am decis să dărim gardurile tuturor ogrăzilor mele și să dau drumul turmei, iar apoi să sap ogoarele, pentru

a nimici griul și ovăzul răsărit și să-mi desfac cortul, pentru ca dușmanii să nu poată descoperi nici o urmă a prezenței omenestii pe insulă. Această hotărîre îmi veni în minte îndată ce văzusem înspăimîntătoarea urmă de picior. Intotdeauna, așteptarea unei primejdii este mai cumplită decît însăși primejdia și așteptarea unui rău este de zeci de mii de ori mai grea decît răul însuși. N-am închis ochii noaptea întreagă”.

★

Furat de lectură, abia mă dezmeticii la apelul radioului în difuzor. Era glasul serios al lui Smîrnov:

— Alo, alo. Aici Smîrnov. Către toate bazele. Către toate bazele. Observațiile cu privire la așa-zisul bolid au fost juste. Este vorba de o rachetă de tip necunoscut, mult superioară rachetelor pămîntești, ai cărei pasageri își caută acum un loc potrivit aselenizării. Necunoscînd urmările unei asemenea întâlniri între locuitori ai unor planete atît de îndepărtate, dăm cuvenita alarmă: Toate bazele se consideră în stare de alarmă. Amintim că baza nr. 16 reperează în momentul de față traiectoria rachetei, la mică înălțime”.

Pălisem. Baza nr. 16 era vecină cu punctul central-ghid, în care mă aflam. Nici nu se putea veste mai „bună” în singurătatea fiicăruia, și în special a mea, după lectura făcută. Dintr-un prim gînd, fără să-mi dau seama, stînsi toate luminile. Mă camuflam. Și inima începu să-mi bată puternic.

★

Neliniștea nu mă înșelase. Într-adevăr, la vreo 15 minute de la darea alarmei, în porțiunea de orizont controlată de mine, se putea distinge cu limpezime silueta rachetei străine. Pierdea lin din înălțime și vitează, cobora mereu. Trecuse razant de virful tocit al muntelui în valca căruia ne așezasem baza. Fără îndoială că în mai puțin de cinci minute s-ar putea să mă aflu față în față cu acești necunoscuți. Părul mi se zburli în cap, iar prin tot corpul mă trecură fiori. Mai găsi putere să deschid radio-emisătorul și să strig. Vocea mi se păru ciudată mie însumi:

— Alo, aici baza-ghid! Comunic: racheta misterioasă a poptosit la citeva sute de metri de baza-ghid.

Am terminat emisiunea fără să cer sfaturi, fără să cer ajutoare, fără să promit că-i voi ține la curenț pe toți. De ce? Nu știu. Simțeam însă nevoia de a-mi învinge o spaimă ce mă invada pe măsură ce clipele treceau. Cred că oricine îmi va da dreptate. Teama de necunoscut este ceva firesc. Te poate neliniști simpla întîlnire cu un necunoscut într-o pădure, într-un loc pustiu. Și, totuși acolo îți stă la îndemînă graiul. Te poți înțelege. Lucrurile se complică dacă ar trebui să ajungi față în față cu un trib de canibali. Dar oricît și ei sînt locuitori ai aceleiași planete. Există cît de cît puncte comune, cel puțin ca înfățișare, dacă nu din punctul de vedere al comportării. Dar inchipuiți-vă ce mă aștepta pe mine! Să dau piept cu niște viețuitoare din altă planetă! Cred că-mi îndreptății neliniștea. De altfel, aceeași neliniște îi cuprinsese și pe tovarășii mei. Difuzorul zburmă de atîtea întrebări:

— Ce mai e nou?

— A descins cineva din rachetă?

— Ciți crezi că sînt?

Nu mai pridideam cu răspunsurile.

— N-am văzut nimic încă. Aștept ca și voi. Pentru orice eventualitate las emițătorul deschis.

Imi trădasem teama prin asta? E posibil. De aceea poate că Smirnov împreună cu cei din punctele vecine se oferă să-mi vină în întărire.

— Noi, adică Hendersen, Jannot și cu mine pornim spre tine, pentru orice eventualitate. Țin-te bine!

Mă țineam tare bine! Re trăiam clipele de groază ale lui Robinson, pe care de-abia îl recitisem.

Cu toate luminile stinse, la adăpostul celui mai perfect camuflaj ce-l puteam realiza, priveam afară prin metascop. Pe ecranul fosforescent, vecinătatea înecată în beznă devenea vizibilă datorită percepției infraroșilor. Priveam cu ochi fiși, neîndurindu-mă să pierd nici măcar timpul unei clipiri. Ceea ce vedeam mă cutremura și în același timp mă înțeșta. Cu un efort de voință, îmi învinsesem teama. Orice-o fi, rămîn locului. Sînt primul pămîntean ce s-a întîlnit vreodată cu locuitorii unei lumi extraterestre.

Pe ecranul metascopului apărură trei siluete ce se desprinseseră din racheta oprită la mai puțin de un kilometru distanță de mine. Erau trei viețuitoare ciudate. Să le spunem oameni, cu toate că la prima vedere, în costumele lor de protecție, vă rog să mă credeți că le-aș fi putut lua drept orice, numai oameni nu. Nu aduceau prin nimic asemănător cu creațiile imaginare ale unor scriitori fantastici. N-am regăsit în siluetele ce se apropiau nici pe Micromegas al lui Voltaire și nici pe Guliver al lui Swift.

N-am văzut vreodată ceva mai înspăimîntător ca formă și mișcări. Erau trei făpturi înalte. Călcău greoi și apăsat, punînd cu grijă lungile și subțirile lor picioare pe fiecare locșor. Nu se grăbeau. Se vedea prea bine că vin dintr-o altă planetă cu o altă gravitate. Dar calmul lor mă scotea pe mine din sărite. Cu ochii nedesprînși de pe ei, vorbeam microfonului:

— Ciudații oaspeți, în număr de trei, au descins din rachetă. Se îndreaptă spre bază ca niște cunoscători ai drumului. Se apropie de mine. Mult prea încet. Simt că innebunesc așteptîndu-i. Cu toate că se descurcă minunat în pustietatea asta, mersul lor e îngrozitor de încet. Acasă la ei erau mai puțin atrași de forța gravității. A parcă li s-au lipit magnete de picioare. Dar vin totuși. Încet, sigur... S-au mai apropiat...

Mi se uscaseră cerul gurii. Imi tremurau genunchii. Creierul mi-era însă limpede. Gîndirea nu mi se tulburase. Doar inima bătea să se spargă. Tîmplele zvîneau. Aveam senzația luptătorilor din prima linie care-și înving teama de inamic, sînt hotărîți să rămînă în fața primejdiei, au în ei destul curaj și totuși tîmplele zvînesc, inima lovește, o transpirație rece le acoperă fața. Acesta să fie oare adevăratul curaj? Adevărata luptă de a învinge teama?

În acest timp, siluetele se apropiară îndeajuns de mult pentru ca întîlnirea să nu mai poată fi întîrziată mai mult de un minut. Mă adresai colegilor mei strigînd în microfon:

— Păstrînd exact direcția în care mă aflu, oaspeții au ajuns la mai puțin de 10 metri. Nu mai transmit nimic. Puteți urmări prin televizor peste cîteva clipe, întreaga scenă a întîlnirii. Noroc bun!

Clipele se scurgeau ca anii. Ca anii marcați de bubuituri de tun. Timpul și propria-mi inimă se înlănțuiseră laolaltă. Apoi...

La ușă se auzi un zgomot. De-abia acum făcui lumină. Trecui în cele două camere care împiedică ieșirea aerului din bază și deschisei ușă de afară. O dată cu gerul, trei făpturi intrară pe rînd în casă. Dacă n-am murit în clipa aceea, cred că sînt nemuritor. S-a mai aflat în mine o rezervă de putere ca să mă ajute să nu fug, și să intru după cei trei oaspeți în casă. Am într-adevăr un sistem nervos formidabil; „odihnit“, cum îi place lui Smirnov să spună. Numai stăpînirea de nervi m-a putut hotări să-i însoțesc pe musafiri. Cele trei forme îngrozitoare intrară în casă și, simțind că aici este „atmosfera“, își scoaseră casca și costumul de protecție, rămînînd, ca și mine, în haine. Aduseseră cu ei tot gerul de afară sau mie mi-era frig?!

Stăteam și ne priveam față-n față. Auzii cîteva sunete frumos articulate care trebuie să fi fost cuvinte dintr-o limbă monosilabică, cu multe inflexiuni în modul de exprimare. Îi priveam gîndindu-mă că nici un cuvînt de al lor nu s-ar putea potrivi cu vreo limbă pămînteană. Eu biigui, toțuși, un „Fiți bine veniți“. Apoi tăcui, retras în colțul camerei, lingă difuzor, lingă singura legătură cu ceilalți prieteni.

Oaspeții nu erau cu nimic mai liniștiți decît mine. Dacă vădita lor tulburare nu era teamă, întrucît nu aveau de ce se teme (eu doar aș fi avut motive), atunci cu siguranță că acesta era modul de exteriorizare a impresionabilității lor. Erău vădit impresionați. Și, situîndu-ne pe poziția lor, înțelegem de ce. Gîndiți-vă: străbătuseră un asemenea drum; au găsit viață, și încă sub ce formă! În fața lor stăteam eu ca unic reprezentant al rasei pămîntești. Față de ei aveam un cap mic, brațe și picioare groase, păr pe tot capul, mă rog, toate motivele ca să fiu privit așa cum se uitau ei la mine.

Deodată, unul dintre ei făcu un gest care mă îngheță. Ridică brațul înarmat cu o armă necunoscută, o îndreptă spre mine, ochi și se auzi un clinchet. Nu simții nimic. Dar mă gîndii că omul nu simte întotdeauna durerea glonțului care îl ucide. Mă pipăii cu mina în dreptul inimii și căzui grămadă. Leșinasem.

*

Cu cei trei aplecați asupra mea mă găsiseră Smirnov, Henderon și Jannot. La început nu știură ce să creadă. Am fost oare atacat de oaspeți?! Atunci de ce sînt așezat pe canapea și cu cei trei aplecați asupra mea, asemenea unor doctori ce-și veghează bolnavul? Cu un gest plin de hotărîre, Smirnov împinse la o parte pe cel ce mi s-a părut că mă împușcase. Mirat, Smirnov se uita la ceea ce „musafirul“ ținea în mînă. În același loc priveau acum și ceilalți doi colegi de la bazele vecine. Trebuie să-i fi trecut prin minte gînduri teribile sau privirile lor trebuie să fi fost foarte necruțătoare din moment ce, fără să scoată vreo vorbă, „musafirul“ se simțise dator să le arate „arma“. Semăna oarecum cu un pistol automat. Pușin mai voluminos în dreptul tocului, dar cu un trăgaci, o piedică și o țevă ce nu puteau lăsa dubiul.

„Musafirul“ îndreptă arma reglementar, cu țeava în jos, împinse piedica, trase trăgaciul... cel puțin atât înțelegeau prietenii mei... și scoase, învîrtind de trăgaci, o fotografie. Fotografia mă reprezenta pe mine în zecimea de secundă ce a premers leșinului meu. Era o poză în culori (ce palid eram), pe care aparatul ce mi se părușe armă o scotea sensibilizînd filmul, dezvoltîndu-l, fixîndu-l și copiîndu-l pe hîrtia ce se afla tot în interiorul armei dîndu-i aspectul acela de pistol voluminos.

Smirnov și prietenii mei, încîntați de amănuntul tehnic, uitaseră aproape cu desăvîrșire lingă cine se aflau. Între timp, eu mă trezeam liniștit, iar ceea ce vedeam mi se părea un vis grotesc și nicidecum realitatea.

Situați-vă pentru o clipă în locul meu! Inchipuiți-vă că v-ați trezi în casa dv. și că ați fi martorul unui asemenea tablou. Trei oameni obișnuși care, vă scamăna dv., ar sta lingă alți trei oameni meșterînd ceva la un fel de jucărie. Nu ar fi nimic deosebit. Dar dacă ceilalți trei oameni nu v-ar semăna, ci ar avea un cap enorm, dovadă că posedă un creier mare, evoluat. Ar avea un corp ciudat în care toracele se umflă ca niște foale, respirînd șuierător pentru că oamenii aceia ar fi învățați cu altfel de respirație. Și dacă, în capul enorm de care v-am vorbit ați vedea un nas subțire și lung, doi ochi mici, dar pătrunzători, gura ca o linie tăiată, fără buze, urechile mici și lipite de cap, avînd doar deasupra lor cîteva smocuri de păr, spuneți-mi cum v-ați simți? Să vă spun eu. Ați clipi des din ochi, pentru a vedea dacă nu e cumva vorba de un vis urît.

Clipitul meu atrase atenția lui Smirnov, a cărui voce îmi dădu curaj să mă trezesc de-a binelea :

— Bătrine, trezește-te! Ia te uită mai bine la drăcovenia asta ! — era arma care „mă ucisese“ — uită-te și la poză !

Privii. Nu mă gășii deloc amuzant. Ceilalți, însă, rîdeau, iar cei trei oaspeți păreau că zîmbesc schimonosindu-și fața într-un rictus. Hendersen se simți acum dator să-i fotografieze ei. Trece dincolo să dezvolpeze filmul. Noi nu dispuneam de un aparat atît de perfecționat ca al „ăloră“. Peste cinci minute le întinse oaspeților poza. Acesta a fost primul schimb, primul salut între locuitorii a două planete. Oaspeții primiră și răspunseră în cuvînte pe care doar ei le înțelegeau. Smirnov le adresă, în schimb, cîteva cuvînte de politețe, pe care, la rîndul nostru, doar noi le înțelegeam.

În timpul acestor schimburi de amabilități, Jannot trecuse în camera de alături, de unde se întoarse cu o tavă încărcată cu pahare și două sticle de vin bun. Pe alte două farfurii, aduse într-una diferite brînzeturi și sală-uri, iar în cealaltă fructe și prăjituri uscate.

Înapoiat în camera de alături Jannot se pregătea să mai aducă cîteva scaune. Profitai să-l ajut, mai mult pentru a-l întreba :

— Crezi c-o să mîncînce ce le dăm ? Poate sînt învățați cu altfel de mîncăruri.

Cu siguranța sa științifică, care-l caracterizează, Jannot îmi răspunse :

— Mai mult ca sigur că există deosebiri între felul nostru de alimentație și al lor. Dar după cîte văd, par mamifere. Deci femele lor nasc pui vii, pe care-i alăptează. Așadar, un derivat al laptelui au mai gustat în viața lor. Cît despre fructe și dulciuri, n-avea nici o grijă ! Ca să existe viețuitoare de talia lor pe planeta din care vin, trebuie să existe și vegetație bogată pe acolo. Așa că și fructe au

mai mincat dinșii. Cit despre vin, te rog să nu-mi spui că există pe undeva vreo planetă locuită unde această licoare divină să nu fie cunoscută. Așa că ceea ce ne trebuie acum sînt doar niște scaune. E drept că la oaspeți nu ne-am așteptat. Hai să improvizăm ceva din lăzile acestea! Ce stai și te uiți la mine?!

Intraram cu două scaune și improvizaram și o bancă.

Smirnov oferi oaspeților să se servească. Oaspeții îndrăzniră și se serviră. Smirnov ardea să țină un toast. Dar cum? În ce limbă? Ideea îi veni lui Hendersen. Cunoștea bagajul meu. Căută banda de magnetofon și se gîndi să pună muzică. Se gîndi la Sibelius, la Grieg, la cei ce-i plăceau lui. Se hotărî însă asupra unei bucăți pe care o socotea nimerită, iargă și cuprinzătoare ca și clipa pe care o trăiam acum. Alese „Simfonia a IX-a“ de Beethoven.

Ideea lui Hendersen se dovedi minunată. Încă de la primele măsuri ale simfoniei, capetele „oaspeților“ se întoarseră spre banda de magnetofon, se priviră unul pe celălalt, și fața lor căpătă un aer de adîncă simțire și răscolire. Muzica nu le era ceva nou, necunoscut. Era mai mult sigur că acasă la ei, pe planeta lor, muzica atinsese culmi de creație. În ceea ce privește felul lor de a asculta muzica, acesta depășea măsura unei educații sau culturi alese și părea mai degrabă ceva innăscut, firesc speciei lor, ca de altfel și înțelegerea graiului vorbit.

Cit despre frumusețea Simfoniei a IX-a și măiestria compozitorului, noi, pămîntenii, nu puteam decît să ne mindrim de efectul ce i-a avut asupra oaspeților.

Încă de la începutul simfoniei, cînd tremolo-ul violilor secunde și al violoncelelor întărit de corni și apoi de ceilalți suflători se împleteau în păienjenșii notelor, cu scipirile de o clipă ale violilor, violei și contrabașilor care săgetau adîncurile întunecate ale orchestrei, figurile „oaspeților“ deveniseră atente, crispate. Citeam pe fețele lor efectele muzicii, care trădau cînd o voință severă, cînd o dezamăgire tragică, întrețesută pe alocuri cu episoade visătoare, lirice, cu minunate expresii ale idealurilor frumoase, atrăgătoare, pentru a căror înfăptuire se duce o luptă eroică plină de peripeții. Muzica se potrivea și zbuciumului nostru de cercetători-pionieri în inimile cărora, fie că eram pămîtenii sau veniți din cine știe ce altă parte, ardea aceeași flacără.

Sfîrșitul primei părți, a celui „Allegro ma non troppo — un poco maestoso“ ne amintea zorii prevestitori ai victoriei. Și ca în toată muzica lui Beethoven, în clipa cînd dezolarea și tristețea păreau că nu mai au margini, reinvia din nou motivul energic al primei teme, afirmînd voința de a lupta, voința de a învinge.

Profitînd de pauza între părți, Smirnov spuse doar un cuvînt „Beethoven“. Bineînțeles, oaspeții nu priceuseră nimic din acest cuvînt, care pentru noi trezește atîtea ecouri. În schimb, în timp ce se auzea cîntecul de bucurie adus ca un chiot de către suflători în partea a doua, cînd intervine apoi mișcarea rapidă, „Presto-ul“ în care oboiul și clarinetul cîntă, acompaniați de către fagot, o temă melodiosă și cînd apoi după trio se reluă de la început, „Scherzo-ul vivace“, ochii celor trei ne priviră pentru prima dată cu un aer de înaltă apreciere.

Nimeni nu îndrăzni să vorbească între partea doua și a treia, care pregătea parcă audierea acestei vibrante pagini simfonice creată de genialul compozitor ca o cugetare profundă despre sensul adînc al vieții, despre frumusețile idealurilor înalte. Armonia părții a treia,

prin liniștea sa poetică, prin lirismul și dușoșia ei caldă, învăluia în acea noapte din Lună, întreaga noastră ființă, purtându-ne pe aripile nădejzilor minunate. Interesantă ar fi fost cunoașterea amintirilor pe care această muzică le deștepta, răscolind sentimentele celor de față, făcându-i să guste din plin farmecul unui perfect echilibru moral.

Ultima parte a simfoniei, revărsată în torentul dramatic și violent al suflătorilor, deschide corzilor drumul unei melodii severe, care pregătește apariția vocii omenești. Pe rând, baritonul solist, urmat apoi de cor, soprană și tenorul solist preiau tema solemnă în care chemarea patetică „Prietenii, haideți să cântăm un cântec plin de farmec, de foc înălțător” se înalță tumultuoasă îndemnând la adevărata frație a omenirii.

Oaspeții ascultau mișcați melodia desprinsă din răscuirea lentă a benzii de magnetofon. Păreau cufundați în gânduri grele, frământătoare, din care nimic nu i-ar putea smulge. Și, toți, cind corul și orchestra, unite în finalul înălțător ca un imn, cântau versurile:

*„Slavă fie, stea curată!
Voie bună pe pământ!
Toți pe lume frați noi sintem...”*

unul dintre oaspeți se ridică, zăbovi o clipă ca pentru a-și rîndui gândurile — mai bine zis simțurile — și, înaintind spre Smirnov îl cuprinse de după umeri, zgîlțindu-l cu putere. Era, fără îndoială, forma lor de manifestare a unor sentimente de prietenie și frație. Ceilalți doi ne îmbrățișară pe Hendersen și pe mine. Era o scenă de un emoționant patetism. Pentru mine a fost cea mai înălțătoare clipă din viață. Asistasem la o lecție de înaltă umanitate, cind ființe atât de deosebite din punct de vedere fizic, aparținând unor lumi atât de diferite, se considerau totuși egali, prietenii, ba chiar frați.

Ce lecție minunată pentru întregul trecut istoric al pămîntenilor, cind înjosoarea teorie a rasismului făcea atîtea victime! Ce pildă neîntrecută de înălțare a cuvîntului „om“! Ce mîndrie! Simțeam în noi bătînd o inimă mai caldă și coloana vertebrală parcă îndreptîndu-se. Înălțaram capul. Eram mîndri că ne putem spune „oameni“, „semeni“.

Jannot avusese și el dreptate. Paharele fură golite cu sete. Apoi ne mai fotografiarăm o dată, „cel cu arma“ zîmbindu-mi ca pentru a-mi spune: „Fii atent! Nu ai de ce te speria!“

Poza era o minune a artei fotografice, de o naturalețe identică privirii obișnuite a ochiului. Oaspeții ne îmbrățișară din nou. Înțeleseram că vor să-și ia rămas bun. Îi conduserăm pînă afară, unde, echipați contra gerului Lunei, îi invitaseam în tancheta bazei, pentru a-i scuti de efortul drumului pînă la rachetă. Pe drum, Smirnov încercă să se înțeleagă cu ei, repetînd în zadar, în mai multe limbi, aceeași întrebare ce ne frămînta pe toți:

— De unde sînteți? Din ce planetă? Din care sistem?

La insistențele sale primise și un răspuns: „Oro“. Ce avea să însemne acest cuvînt nu am mai putut afla niciodată. L-am mai repetat de cîteva ori, întipărindu-mi-l puternic în mînte, în timp ce oaspeții foloseau niște aparate ciudate de cercetări științifice, montate chiar în racheta lor. Apoi ne luarăm iar rămas bun.

Racheta cu oaspeții ciudați decolase ca un fulger. Atîta mai știu că nu pridideam făcîndu-le semne cu mîinile. Ne despărțisem mai mult decît prieteni. Eram frați. Copii ai aceleiași familii care populează Universul. Găseam că, în ciuda tuturor deosebirilor, aveam totuși mai multe asemănări, mai multe puncte comune. Erau, ca și noi, oameni, semenii noștri, cu care strănepoții vor relua, desigur, un contact mai strîns.

Dar pentru noi, „Oro“ ascundea taina pe care doar viitorul o va dezlega. Prezentul ne-a adus însă bucuria unei mari prietenii.

*

După plecarea oaspeților aveam impresia că sfera vieții se lărgise uimitor. Priveam, strălucind în adîncii nopții lunare, miile de nestemate ale altor lumi. Și, pentru prima oară, am zîmbit luminilor îndepărtate, salutînd în ele pe locuitorii lor, adresîndu-le gîndurile mele și credința că uriașul hău ce ne desparte e mult prea mic ca să împiedice nesecata chemare a prieteniei și frăției.

Luna înceta să mi se mai pară pustie. Era doar o treaptă în lungul drum de apropiere între lumi.

Aici, în valea muntelui Copernic, la poalele Apeninilor, unde Carpații se desfășoară ca un lanț orbitor în primele raze ale zilei ce se apropia, am cunoscut adevărata mîndrie de a fi omul anului 2000. Aici am verificat, pe propria-mi piele de alb, înălțătoarea gîndire omenescă asupra egalității între oameni, indiferent de forma capului sau culoarea pielii.

Și, ca un om a cărui viață se leagă strîns de țelul propus, îmi făgăduisem de a nu mai părăsi niciodată Luna, de a servi neclintit în punctul de bază-ghid atîta timp cît forțele nu mă vor părăsi. Să rămîn aci pînă cînd mai bătrîn fiind, ar fi de prisos să mă înapoiez pe Pămînt.

Doresc să fiu lăsat și înmormîntat aici, printre stîncile văii unde mi-am trăit adevărata viață.

Acestea mi erau gîndurile în noaptea ce se apropia de sfîrșitul ei, cînd racheta dintr-o altă lume își luase rămas bun și cînd în auz îmi mai sunau măsurile simfoniei:

*„Toți pe lume frați noi sîntem,
Voie bună pe pămînt!“*

*

Morov se desprinsese cu totul de frămîntările sale pămîntești, pătrunzînd atît de intim în viața „ghidului din Lună“.

„Asta a fost un om adevărat! Cu toate slăbiciunile sale, nu s-a lăsat înfrînt“.

Răsfoi din nou paginile jurnalului ca și cum ar fi vrut să-l mai privească o dată în față pe Bob Cooper. Ceasul își întindea în prelungire arătătoarele. Era 6 fix. După toate însemnările luate nu mai încăpea nici o îndoială că rezolvase problema. Puțin tulburat de viața acestui om care trăise înaintea lui cu jumătate de mileniu, înapoie bibliotecarului „Jurnalul“. Îi mulțumi și își luă ramas bun.

În seara aceleiași zile, la ora 21,30, înapoiat cu avionul la Moscova, intră în birourile agenției de presă și gîtit de emoție comunică :

— Sînt studentul Efim Morov. Am întreprins cercetări privind apartenența mormîntului descoperit în Lună. Comunicați, vă rog, presei că mormîntul din Lună aparține lui Bob Cooper. Acesta a trăit între 1932 și 2008 și a lucrat ca ghid în cadrul expediției științifice organizate de Oficiul interplanetar de pe lângă Departamentul de astrofizică. În confirmarea celor ce susțin, indic ca surse : manuscrisul romanului neterminat al scriitorului Frolov din anul 2010, precum și „Jurnalul unui ghid“, ținut de însuși Bob Cooper.

Pe calea undelor, vestea făcu, în mai puțin de o jumătate de oră, înconjurul întregului glob, pătrunzînd în toate redacțiile lumii.

A doua zi, scoțînd din sertar teza sa de diplomă, Morov scrisse pe prima ei pagină :

„Dedic această lucrare triumfului curajului și ideii că în marea familie a Universului avem frați pretutîndeni“.

*

Premiul constînd într-un splendid elicopter de turism îl primi abia peste o săptămînă. Bucuria fu îndoită, întrucît în aceeași zi obținuse și diploma de absolvire.

Plin de nerăbdare, abia așteptă sosirea serii, pentru ca împreună cu iubita sa, Lidia, să facă o plimbare pe clar de lună.

De sus, Luna răspîndea asupra Pămîntului lumina ei argintie, misterioasă. Elicopterul plutea lin în văzduhul senin de vară. În afara indicatoarelor de pe tabloul de bord, doar lumina Lunei învăluisa pe tinerii îndrăgostiți.

Dar cu Joyce ce s-o mai fi întîmplat ? Nici nu te-ai mai interesat, răutăciosule ! Voi, bărbații, doar la voi vă gîndiți !

— Joyce o fi ajuns șefa unei nave-stații interplanetare. Mai mult ca sigur că așa s-au petrecut lucrurile. Pe mine în schimb, un singur lucru mă mai frămîntă.

— Care anume ?

— Faptul că istoria modernă pomenește pe larg de întîlnirea pămîntenilor cu ființe de pe alte planete, dar omite cu desăvîrșire orice amănunt în legătură cu faptul că Bob Cooper ar fi fost înmormîntat în Lună. Explicația acestei chestiuni va trebui să constituie cea de-a doua lucrare a mea. Dacă vrei, va fi lucrarea noastră. Te iau colaboratoare. Ce spui ? Primești ?

— Spun că trebuia să te interesezi și de Joyce.

— Și, mă rog, pe cine să-l fi întrebat ?

— Pe Smîrnov !

— Bine. Mă duc să-l întreb ! glumi Morov smucînd cam brusc manșa elicopterului ca pentru a se întoarce.

— Răutăciosule, m-ai speriat. Mai bine ai deschide radioul. Se transmite muzică de vechi compozitori.

Plîmbîndu-se deasupra miranței lor Moscove, cei doi tineri ascultau o „Nocturnă“ de Chopin. În acordurile stăpînite sau tumultuoase ale pianului, Efim și Lidia admirau strălucirea discului lunar. Îl priviră îndelung, ca pe un cunoscut, apoi se sărutară.

SFIRȘIT

Rugăm cititorii să ne trimită impresiile și sugestiile lor asupra lucrărilor publicate în colecția noastră pe adresa București, Războiul I. V. Stalin, Casa Științei, Piața Științei Nr. 1, Redacția revistei „Știință și tehnică”. Telefon 7.60.10 int. 1571-1164.

Colecția „Povestiri științifico-fantastice” apare la 1 și 15 ale fiecărei luni, în 32 pagini, prețul de 1 leu exemplarul.

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

Prețul abonamentelor :

3 luni	6 lei
6 luni	12 lei
1 an	24 lei

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PREȚUL 1 LEU